פניני הצדיקים

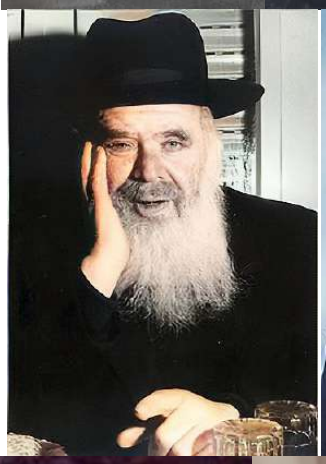

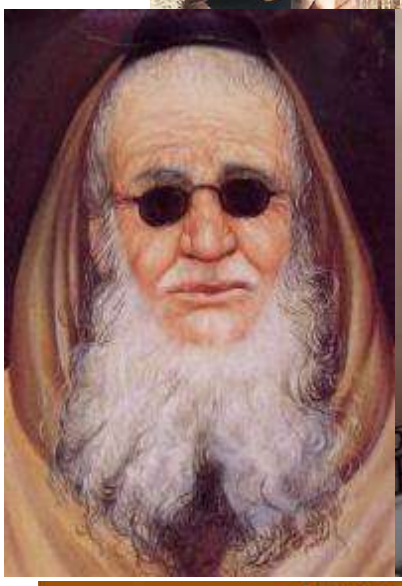

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים
ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.
24
ערוץ 2000
האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il
במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

אִם רְאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים - הָרַב מְשֻׁלָּם רָאטָה זצ"ל

הרב משולם ראטה זצ"ל: נולד ב-י"ד אלול ה'תרל"ה (1875) בהורדנקה שבפולין למשפחה חסידית. בהיותו בגיל רך עברה המשפחה לקולומיאה, והתפרנסה ממסחר בתבואה. מילדותו הצטיין בכישרונות הפלאיים: **בן שמונה ידע כבר מסכתות שלמות בעל פה, עם התוספות.** כבר בגיל שלוש-עשרה נודע כ**'העילוי מהורנדקה'** וסופר עליו סיפורי גאונות. **בן חמש עשרה היה בקי בש"ס ובפוסקים**, בלע כל ספר שבא לידו. בהיותו בן שמונה-עשרה הוסמך לרבנות. בשנת ה'תרנ"ז (1896) ר' יעקב ברב"ש, אב"ד חורסטקוב נפטר ורבינו התמנה במקומו ושימש כרב העיר במשך שלושים שנים. פעיל בארגון 'מציון תצא תורה' שיסדה בית ספר ברוח המזרחי בחורסטקוב. בשנת תרס"ו יסד ישיבה בעיר וכיהן בה כראש ישיבה. בשנת ה'תרע"ד (1913) גלה לווילנה, והתרועע עם גאוני הזמן ששהו בה. הוא התנצח שם עם מלומדים במכמני הפילוסופיה היהודית והיוונית ובשירה גרמנית, והם לא יכלו לו. ידיו רב לו גם בבלשנות, בגרסאות מדעיות ובעיונים היסטוריים. בשנת ה'תרע"ח (1917) שב לחורסטקוב, ורבים עלו ארצה בהשפעתו. לימים נודע כי רבנו ידע את תורת ה'חת"ם סופר' כמעט על-פה.

בשנת ה'תרפ"ט (1928), עבר לכהן כרב בסוצ'אבה (שכונתה שאץ), ולאחר שש שנים עבר לכהן כאב"ד בצ'רנוביץ והחל משנת ה'תרצ"ו (1936) כיהן כראש-ישיבה במקום ולאחר הכיבוש הנאצי, לאחר שסבל במשך 4 שנים בשנות מלחמת העולם השנייה הוברח תמורת שוחד רב לבוקרשט, שם התבלט בגאונותו. עלה לארץ ישראל בשנת ה'תש"ד ומונה לדיין בבית הדין הרבני הגדול וחבר במועצת הרבנות הראשית. הראשית בעת קום מדינת ישראל. **מגדולי הרבנים בתקופתו אצל רובו של הציבור הדתי והחרדי**. נפטר ב-כ"ו בכסלו ה'תשכ"ג (1962). חי כ-87 שנים. ציונו בבית-החיים סנהדריה בירושלים. על שמו רחובות בשכונת בית-וגן בירושלים ובשכונת קריית-הרצוג בבני-ברק וקריית שמואל.

<u>רבותיו:</u> הרב אברהם שטינברג (אב"ד ברודי), ר' מאיר אריק (אב"ד בוטשאטש), ר' משה תאומים (אב"ד הורודנקה), ר' יעקב ויידנפלד (אב"ד הרימלוב), ר' אברהם מנחם מנדל שטיינברג (אב"ד סניאטין ואח"כ ברודי). ר' יודל"ה ממודרן מסיגט (תלמיד החתם סופר). **<u>נשותיו:</u>** מרת ציפורה (בת הגביר ר' שמשון שטיינהולץ ממילניצה. בגיל 13 התארס ורק בגיל 18 נשא אותה לאשה- זווג ראשון). מרת לאה רובין (זווג שני). **<u>ילדיו:</u>** ר' אפרים (היחיד- נפטר בגיל 19). בתו, נישאה לרב ד"ר ישראל הייטנר (האיתן)- שימש שנים רבות כרב הראשי של חיל הים. **<u>מתלמידיו:</u>** ר' שלמה זלמן הורביץ, ר' משה קלוגהויפט (אב"ד חירוב), ר' חנוך שכטר (מחרסקוב). **<u>מספריו:</u>** **•קול מבשר-** שו"ת **•מבשר עזרא-** על פירוש האב"ע לתנ"ך, כולל הקדמה עם קורות חיי המחבר **•בשורת אליהו-** הערות וביאורים על ספרי הגר"א **•שמחת יום טוב-** הערות וביאורים על ספרי התוי"ט **•לעמלים בתורה-** תוכנית הישיבה.

בספר **'אורח צדיקים'** של ידידנו ר' דניאל אלול מביא בשם **'מבשר ואומר'** על הרב בהיותו כבן אחת עשרה שנים הגיע לביקור בעיר סניאטין והתאכסן אצל קרובו ר' הירש גולד'ס. ר' הירש זה היה למדן ואף הגה הרבה בספרי מחשבה. פעם הניח על השולחן את ספר 'העקדה'. כשחזר לחדר מצא את הילד מעיין בספר, ואמר לו: **"אתה עילוי, אבל כדי להבין ספר זה אתה צריך לגדול קצת"**. והילד ענה לו: "בוא ואסביר לך מה שקראתי זה עתה", **והסביר בצורה רהוטה את דברי בעל העקדה כזקן ורגיל, ור' הירש עמד נבהל והשתומם.**

ממילנציא הוזמן רבינו לכהן כרבה של חורסטקוב. אך מכיוון שלא כל תושבי העיירה רצו ברב מחסידי צ'ורטקוב, בחרו במועמד נוסף שאינו מאותם חסידים. על המועמדים היה לשאת דרשה בשבת לפני הציבור ועל פיה יקבעו מי יתמנה לרב העיירה. המועמד הראשון הוזמן לדרוש בשבת פרשת קורח, ואילו לשבת הבאה פרשת חוקת הוזמן הרב משולם. וכך מתאר ר' חנוך שכטר, מיקירי חורסטקוב את הדרשה: "הרב הצעיר בא לעירנו בערב שבת ונתקבל ברוב פאר וכבוד, ותיכף לביאתו מסר מראי מקומות מדרשתו ומתוכם כבר עמדו הכל על גודל בקיאותו וידיעתו הרחבה. הלומדים שבעיר בכלל, והלומדים שמצד המתנגדים בפרט, עיינו במראי המקומות בשימת לב והכינו עצמם להקיפו בשאלות, להכניסו במצר ולנצחו. אבל עוד בליל שבת ראו ונוכחו לדעת כי אוצר בלום הוא, לא בא כבושם הזה ועין לא ראתה. מכל שדרות העיר באו חסידים, לומדים ומשכילים, להקביל את פני הרב הצעיר. הבית היה מלא, מאות אנשים עמדו בחוץ והחלונות היו פתוחים, ודברי תורתו היו מצלצלים כפעמון ונשמעים גם לאלה שעמדו בחוץ. **עד שתים עשרה בלילה לא פסק פומיה מלהגיד דבריו ליעקב**, וכל האנשים חזרו לביתם שמחים וטובי לב. ולמחר ביום השבת בשעה שתים-עשרה בצהריים, עמד בבית-הכנסת הגדול ליד ארון הקודש ורק ספר התנ"ך בידו, **ודרש שש שעות בלי הפסק**. בדרשה זו הראה בקיאות וחריפות בש"ס ובפוסקים וגם בספרי מחקר, דברים שלא שמעו בני עירנו מעולם, **וכולם הודו בגדולתו**, וראשי העיר החליטו פה אחד למסור לידו כתב ההתמנות.

עוד מביא ר' דניאל בספר **'אורח צדיקים'** בשם **'מבשר עזרא'**, כי תלמידו ר' שלמה זלמן הורביץ סיפר: "זכיתי פעם לישון עימו בחדרו ארבעה שבועות וראיתי את סדרו בלילות: עד שעה שלישית בלילה לא פסק פומיה מגירסא, וכאשר הלך כבר לנוח, לקח עימו לחדרו ספרים רבים והניחם על שולחנו סמוך למיטתו, וכמעט בכל חצי שעה הקיץ משנתו, נטל ידיו ועיין בספרים וחזר לישון. על זה חזר כמה פעמים בשעות שנתו המעטות. וכששאלתיו על כך, הסביר לי כי כאשר עולה ברעיונו איזה דבר חז"ל או ראשונים ומסופק הוא מדיוק לשונם בעל פה, חפץ הוא לעיין ולחזור על לשונם מיד שיהיו דברים סדורים לו בדיוק.

כששאלו למדני ירושלים את הגאון ר' יצחק אייזיק הלוי הרצוג זצ"ל (הרב הראשי האשכנזי של ישראל) כיצד יתכן שהוא סומך בענייני הוראה ולא זז מפסקי הלכה של הרב משולם שמוצאו מגליציה, והרי הוא בא מבתי-המדרש הליטאים ורואי את עצמו בענייני הלכה כתלמיד לרה"ג יצחק אלחנן השיב: "הוא אינו ליטאי ואינו גליצאי, **פסק הלכה שלו מזכיר פוסק קדמון**, **מאלה שיסודות ההלכה נשענים עליהם**". אם קרה שבשאלה מסוימת הרה"ג הרצוג נלחץ ע"י השואלים לנקוט בכח דהיתירא, היה אומר: **"אם ר' משולם יפסוק כן- אסכים לכך בשתי ידיים"**. מספרים שפעם אחת, כשר' הרצוג אזר לרבנו ללבוש את המעיל אמר: **"אני מלביש מעיל לספר תורה!"**.

אִם רְאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים – הַגָּאוֹן הָרַב שְׁלֹמֹה דָּוִד כַּהֲנָא זצ"ל

הגאון הרב שלמה דוד כהנא רבא זצ"ל- נולד בשנת ה'תרכ"ט (1869) ביאנובה שליד קובנה. למד בישיבת וולוז'ין מגיל 17. לאחר נישואיו נסע ללמוד בכולל הפרושים בקובנה ונסמך לרבנות בידי רבי יצחק אלחנן ספקטור. בשנת ה'תרנ"ה (1895), חזר לוורשה והתמחה אצל חמיו בהוראת הלכה לציבור. התמנה כמו"צ רשמי בבירה הפולנית ונעשה לאחד הרבנים המקובלים בעיר.

לאחר מלחמת העולם הראשונה היה מראשי הפעילים לכינון אגודת הרבנים בפולין. פעל לצד הגאון ר' חיים עוזר גרודז'נסקי בדאגה ליהדות רוסיה תחת השלטון הסובייטי. שימש כיו"ר הלשכה המרכזית לתקנת העגונות שעל יד אגודת הרבנים בפולין. התיר עגונות רבות לאחר מלחמת העולם הראשונה. היה פעיל בגיוס כספים עבור הקמת ישיבות בוורשה וברחבי פולין. החזיק ישיבה משלו בבית הכנסת והעביר בה שיעורים מדי יום ביומו.

במהלך מלחמת העולם השניה התיר עוד כ-3,000 עגונות. מעולם לא אירע שהבעל חזר בחיים, לאחר מכן. הצליח בחסדי שמיים להימלט בשנת ה'ת"ש (1940), בראשית הכיבוש הנאצי בוורשה, והגיע לארץ. בשבועיים הראשונים לאחר שהגיע לארץ ישראל, התמנה כנשיא איחוד הרבנים יוצאי פולין. בהמשך שימש כרב האשכנזי של הרובע היהודי. בשנת ה'תש"ד (1944) ייסד בעיר העתיקה את 'ישיבת ההוראה' ולצדה כולל אברכים. נפטר ביום שישי, כ"ז כסליו ה'תשי"ד (1953). חי כ-84 שנים. ציונו בבית הקברות בסנהדריה.

אביו: ר' בן ציון-חיים. **אשתו:** מרת אסתר (בת ר' שמואל זנוויל קלפפיש ראב"ד ורשה. היתה פעילה עבור צורכי הציבור ועמדה בראש מוסדות הקהילה היהודית בעיר). **בנו:** הרב ד"ר שמואל זנוויל (מנכ"ל משרד הדתות). **מרבותיו:** ר' חיים הלוי סולובייצ'יק, ר' נפתלי צבי יהודה ברלין (הנצי"ב מוולוז'ין).

רבינו הרבה להתעסק בסוכתו. כל מי שבא לירושלים בימי החג, היה נכנס לסוכת הרב בדרך לכותל המערבי. בליל החג הראשון אחרי הסעודה היה יושב כל הלילה בסוכה בחשֵכה עם שניים מתלמידיו ומשוחח עימהם בדברי תורה. כשרצו להעלות אור בתוך הסוכה או להכניס אוכל- לא הרשה. הדבר היה תמוה, מכיוון שהלילה הראשון של ה'אושפיזין' שייך לאברהם אבינו, שמידתו היא הכנסת אורחים ביד רחבה. כשנשאל על כך, השיב שזוהי בחינת התייחדות של הודיה לה' על נס, שאירע לו בעמק הבכא, בזמן פלישת הנאצים לוורשה.

וכך הרב סיפר: בראשית שנת ה'ת"ש פרצה המלחמה. בגלל ההרעשות והאיפול לא היה אפשר להתחיל במוצאי יום הכיפור לבנות את הסוכה. גם הימים שבין יום כיפור לסוכות לא היו כשרים לכך. אמנם ההרעשות פסקו, אבל נכנסו הנאצים לעיר והוסיפו חורבן. הם התנפלו על יהודים ברחובות והוציאו אותם בכח מבתיהם. אנשים הסתגרו בבתיהם ופחדו מקול עלה נידף.

באותם הימים הרב היה מוטרד, כיצד יוכל לקיים את מצוות סוכה וארבעה המינים. היה אתרוג אחד בלבד בבית ר' משולם קמינר, הממונה על בית העלמין שבוורשה. הקמת סוכה בגלוי במרפסת שלצד הרחוב, הייתה מסוכנת ועלולה להתפרש כהתגרות ברשעים, שהשתלטו על העיר. אולם הרב שמצוות סוכה היתה משאת נפשו, לא נכנע למצב. הוא כיתת את רגליו מחורבה לחורבה, עד שמצא פינה נסתרת שכשירה להקמת הסוכה. הרב בנה את הסוכה, וסביבה תלה סדינים רבים, כדי שהסוכה לא תיראה מבחוץ.

בלילה הראשון של החג הרב ישב עם שניים מתלמידיו בסוכה. הוא קידש על שתי פרוסות לחם ושוחח בלחש בדברי תורה. בחוץ שררה דממת מוות. כולם היו סגורים בבתיהם ומדי פעם נשמעו יריות. כל תנועה קלה וכל שכן יציאה החוצה, אפילו לחצר, הייתה כרוכה בסכנה. הרשעים נהגו להתחבא ולארוב לכל תנועה חשודה. אוי לו, למי שנפל בידיהם.

אמר הרב באותה שעה: "תמיד שאלתי את עצמי, באיזו מידה מקיימים את שמחת החג בשלימות לשם מצווה. ברם, הנה כשהסוכה ריקה מכל, ועוד אימת מוות מכרסמת בלב, ועם כל זאת אנחנו מתאמצים להכניס שמחה בנפשינו. שמחה, שאינה תלויה בשום דבר אלא ממש לשם קיום המצווה. זו היא שמחה של מצווה, שאין למעלה הימנה. זהו פירוש הפסוק, 'וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ'- שמחה לשם שמחה בלבד".

דרכם של הנאצים בתחילת הכיבוש היתה 'לבקר' בבתי הרבנים. הם היכו, עינו ולקחו למרתפי העינויים, כדי לשלול מהעם את מנהיגיו ולהטיל אימה על הכל. באותו לילה באו לבית הרב. באמצע הלילה נשמעו יריות, שהחרידו את כל הסביבה. הם הסתערו כמטורפים על מבואות הבתים. מיד אחרי זה רעמו הלמות פרא על הדלתות בקתי הרובים וצריחות איומות: "לפתוח! לפתוח".

בחיל ורעדה הרבנית פתחה את הדלת. הם התפרצו בצעקות: "היכן הרב הארור?". היא לא הצליחה לפצות את פיה. אחד הרשעים דרך את אקדחו ושם אותו בין עיניה. היא השיבה: "הוא נעלם בימי ההפצצות ואיננו". הם השתוללו והיכו באגרופים את האנשים הנמצאים בבית. הם חיפשו בכל החדרים וכשלא מצאו את הרב, רשמו בפנקס: "נעלם". בימי ההרעשות והמנוסה מהעיר, אנשים רבים נעלמו, לכן, הרשעים לא ראו כל סיבה לפקפק בתשובה, שהרב נעלם. הם רשמו לפניהם, שמעתה מיותר לחפש אחריו.

באותה שעה, הרב ישב בסתר סוכתו בפינת החצר השלישית. הוא שמע מרחוק את השריקות, היריות והצעקות, אבל לא ידע, שכל זה מכוון אליו, שאותו הם מחפשים. הוא ישב עם תלמידיו ועסק בענייני מצוות שמחה: האם אפשר לשמוח במצוות שמחת חג על טהרתה, בה בשעה, שהכל מסביב שרוי בצער וייסורים? למרות החושך האור קרן מפניו, ועיניו נהרו בנר מצווה ותורה אור. **רק בבוקר נודע לו הדבר, וכשעלה לתורה בירך ברכת הגומל. מאז שם לו לחוק, שבכל שנה בלילה הראשון של חג ישב ער בתוך סוכה אפלה להגות בתורה עם תלמידיו. הרב זכה לקיים את מנהגו גם בירושלים עיר הקודש.**

אִם רְאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים- הַגָּאוֹן הַמְּקֻבָּל הָרַב רְפָאֵל מֹשֶׁה לוּרְיָא זצ"ל

הגאון החסיד המקובל הרב רפאל משה לוריא זצ"ל- נולד בטבריה בר"ח אב ה'תרצ"ו (1936). נקרא ע"ש דודו הגדול ר' משה קלירס (אב"ד טבריה). בצעירותו למד בת"ת 'אור תורה' בטבריה. בשנת ה'תש"י (1950) עבר ללמוד בירושלים בישיבת 'בית אברהם' סלונים. משחר נעוריו התבלט כעילוי מופלא ומתמיד עצום. לאחר נישואיו המשיך ללמוד תקופה בישיבת 'בית אברהם', לאחר מכן למד בכולל שע"י ישיבת 'מיר', ובכולל 'מקור חיים' של הרב ברוך יצחק לוין זצ"ל, ובכולל 'איתרי' של הרב אליפנט. בעשור הראשון לאחר נישואיו סבל מאוד מדוחק רב ודקדוקי עניות. בשנים ההם מסר שיעורי תורה ביישובי עולים ככפר אוריה וצלפון.

בשנת ה'תשכ"ז (1967) בהיותו כבן שלושים מונה כראש ישיבת 'פלגות ראובן' בירושלים. בסוף שנות ה-80 לאחר שנסגרה הישיבה השקיע את מעייניו בתורת הקבלה ובכתבי האר"י הקדוש. הוא הצטרף לישיבת המקובלים 'שער השמים' ונעשה לאחד מראשיה, ומסר שם שיעורים למעלה מעשרים שנה. בשנת ה'תשמ"ט (1989) עבר ניתוח מעקפים מסובך ממנו יצא בנס. אז הורה רבו ה'נתיבות שלום' זיע"א להוסיף את השם רפאל.

גאון בנגלה ובנסתר ובכל מכמני התורה. מגדולי המקובלים בדורנו. עמל ויגע בתורה בכל כוחותיו. שקדן, עילוי, ומחדש עצום. עבד ה' מופלג ביגיעה עצומה במסירות נפש. דבק כל ימיו בעבודת התפילה ע"פ דרך החסידות. תמך בסכומים הגונים בת"ח עניים בדרך של כבוד בהסתר שלא ידעו המקבלים מהו מקור התמיכה ואף משפחתו לא הייתה מודעת לכך. מופלג בצניעותו ובריחתו מהכבוד. חכימא דיהודאי, חריף ושנון אף במילי דעלמא.

מדי בוקר התפלל במניין ותיקין בכותל ועימו רשימת שמות הזקוקים לישועה עבורם התפלל והם נושעו. היה חולה לב במשך שנים רבות. בשנותיו האחרונות פתח כולל לאברכים 'פרי הארץ' ע"ש הרה"ק רמ"מ מויטבסק, ע"מ שיהיו שקועים בעמלה של תורה ללא דאגות וטרדות פרנסה. נפטר מאירוע מוחי ברחבת הכותל המערבי, שם נהג להתפלל מדי בוקר עם הנץ החמה. נפטר ב-כ"ז כסליו ה'תש"ע (2009). חי כ -73 שנים. ציונו בהר-הזיתים.

אביו: ר' מרדכי יחיאל (חסיד סלונים). **אימו:** מרת שרה שושנה. **אשתו:** מרת נחמה (בת ר' מרדכי לידר). **מאחיו:** הגאון ר' ישראל (מח"ס 'נתיבי ישורון'), הגאון ר' מאיר (ראש כולל 'חלקת יעקב' וראש ישיבת באבוב). **מרבותיו:** האדמו"ר מסלונים ר' שלום נח ברזובסקי זצ"ל (בעל 'נתיבות שלום'), הגרא"י פינקל זצ"ל והגאון ר' חיים שמואלביץ זצ"ל והגר"נ פרצוביץ. היה בידידות עזה עם הגאון ר' חיים קרייזוירט זצ"ל מאנטוורפן שהעריצו ביותר. **חברותות:** הגאון ר' אברהם יעקב זלזניק זצ"ל, הגאון ר' שמואל אוירבך, הגאון ר' מיכל זילבר, הגאון ר' יוסף ספינר, האדמו"ר מתולדות-אהרן, והאדמו"ר ר' שמואל ברזובסקי מסלונים. **מתלמידיו:** הג"ר מרדכי חברוני זצ"ל, הג"ר פנחס פרידמן מבעלזא, הג"ר משה שיינברגר. **בניו:** ר' יוסף ור' שלמה. **חתנו:** הגאון ר' יהודה לייב קלירס (מג"ש בישיבת סלונים). **מספריו הנדפסים:** כ- 63 ספרים. מביניהם: **•אסיפת שיעורים** (שיעורים מישיבת 'לפלגות ראובן')- על מסכתות בש"ס **•אבני שוהם** (סוגיות בש"ס ובהלכה בנושאים שלא דשו בהם הישיבות)- על מסכתות בש"ס **•בית גנזי-** על התורה והמועדים, על התפילות החודשים והמגילות, ע"פ דרך החסידות והסוד. לאחר פטירתו נדפסו שני כרכים מספריו על ענייני א"י ועוד כשישה מהם עדיין בכתובים.

פעם אחת סיפר רבינו איך זכה להתעלות. יום אחד ניגשה אליו אחותו ושאלה: "משה, גדלנו באותו בית, חיינו ביחד, איך אתה התעלית וזכית להגיע לכאלה דרגות גבוהות ביגיעת וידיעת התורה, מאין שאבת את העוצמות הגדולות הללו?". והוא ענה לה: "אתם ישנתם, ואני הייתי ער"... ומעשה שהיה כך היה: מדי יום היה האב משאיר אצל האימא סכום כסף קטן, שיספיק לכלכלת הבית לאותו יום, אך יום אחד לא היה בידי האב אף לא פרוטה לפורטה והוא נאלץ לצאת לעבודתו, ללא שיהיה לו איך להחיות את ביתו וילדיו.

בערב חזר האב מתחנת הקמח, הילדים כולם כבר ישנו וגם הילד רפאל מוישה שכב במיטתו אך הוא עוד לא נרדם והיטה אוזן לשיחת הוריו, הוא שומע איך האבא שואל: "איך הסתדרתם ללא אוכל?". השיבה האם: "לא הסתדרנו, הילדים הלכו לישון רעבים, הם שתו הרבה והלכו לישון". "אבל בכל זאת", היקשה, "איך בכל אופן הסתדרת?" ואז אמרה האם: "בננו רפאל משה חזר מהת"ת **והביא עימו פתק מהמלמד שהוא שאל בכיתה קושיא כל כך חמורה עד שגם למלמד עצמו לא הייתה תשובה**, והפתק הזה החייה את נפשותינו! כל כך שמחתי מההצלחה של בנינו בתורה עד שהיום כולנו אכלנו קושיא, שתינו קושיא, והילדים הלכו לישון עם הקושיא... גם אני כל כך מלאה מאושרת ושבעה מהקושיא של רפאל מוישה, שאני לא צריכה לאכול!". וסיפר רבינו לאחותו: "**באותו לילה לא עצמתי עין, בכיתי כל הלילה משמחה והתרגשות .... זה מה שדירבן אותי להתעלות וללמוד בהתמדה רבה ולמסור את כולי אל התורה הקדושה**".

סיפר הגה"ח המקובל ר' יצחק משה ארלנגר עובדה, ששמע מאביו שרבינו סיפר לו, שבעת שהוציא לאור את ספרו 'אסיפת שיעורים' על מסכת ב"ק (סטנסיל) הביאו לפני הגאון ר' חיים שמואלביץ שהעריכו מאוד, כשקיבל הגר"ח את הספר לידיו דפדף במרוצה בכמה קטעים, אך כשהגיע לאחד הסימנים (סימן ד' בנדפס), התחיל לעיין היטב מהתחלה עד הסוף, כשסיים שאל את רבינו: "באיזה אופן הגעת לחידוש נפלא זה?". שאלו רבינו: "מדוע דווקא על סימן זה ולא על סימנים אחרים?", אך הגר"ח התעקש לשמוע על סימן זה. השיב ר' משה, שבעת שאחד מבני משפחתו עבר ניתוח מסובך, באותם שעות התיישב בביהמ"ד, סמוך לבית הרפואה, והשקיע את כל מעייניו ברמב"ם קשה (בגדרי חיובי עבד ואמה). וחשב, אולי ימשיך רפואה על ידי כוח התורה. וכך בשיא המתח פרש והלך לו לבית מדרש סמוך וצלל למשך כארבע שעות בעומקה של סוגיא תוך שכחה מוחלטת מכל הסובב, ובאותם שעות האירו והתחדשו אצלו אותם חידושים שנדפסו בסימן ההוא, וכשחזר לביה"ח התבשר על הצלחת הניתוח. כששמע זאת הגר"ח הגיב בהתפעלות: "דע לך שכבר ארבעה דורות! עמלו גדולי האחרונים לתרץ רמב"ם זה ולא עלה בידם, ואילו אתה בכוח יגיעתך זכית לסייעתא דשמייא והצלחת".

אִם רְאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים- הַצַּדִּיק הָרַב נִסִּים נָעִים זצ"ל

הצדיק רבי ניסים נעים זצ"ל- נולד בשנת התרפ"ד (1923) בעיר מדינין שבדרום תוניסיה. כבר כשהיה נער שקד על התורה הקדושה. בגיל 18 נבחן אצל גדולי הדור ובראשם הגאון רבי משה כלפון הכהן זצ"ל ראב"ד ג'רבא על הלכות שחיטה בפועל וקיבל הסמכה לשחיטה ומילה וזכה למול תינוקות רבים. בגיל עשרים שנה נלקח לחתן אצל הגאון ר' מקיקץ שלי. הרביץ תורה בתלמידים במשך שבעים שנה.

חכמי הדור הזכירו אותו בתואר "**החכם השלם השוחט ובודק**". כאשר עלה לארץ הקודש, גר בהתחלה בישוב שלומי בסמוך לחמיו. לאחר מכן עבר לגור בעיר נתיבות. שימש כחזן ותוקע בבית הכנסת הגדול בעיר. זכה לקירבה מיוחדת מהרב של נתיבות הגאון ר' רפאל כדיר צבאן. נפטר לבית עולמו בחג החנוכה ב-כ"ז כסליו התשע"ז (2016). חי כ-94 שנים. ציונו בבית העלמין בנתיבות. הותיר אחריו חלל עצום בקרב תלמידיו ומאז העיר נתיבות אינה כפי שהיתה.

אביו: ר' פראג'י. **אימו:** מרת עזיזה. **אשתו:** הרבנית רחל רחימה (בת מרן הגה"ק רבי מקיקץ שאול שלי). **ילדיו:** ארבעה עשר בנים ובנות- שבעה בנים ובנות נפטרו לו בחייו רח"ל. **חתנו:** הרב חי הכהן (מרבני עדת תוניסה בירושלים). **מרבותיו:** הגאונים רבי חומאני עלוש ורבי מקיקץ שלי (מגדולי רבני ג'רבה. מח"ס 'כרמי שלי'), רבי דידו הכהן. **מתלמידיו:** העמיד תלמידים הרבה בחו"ל ובארץ הקודש. **מספריו:** חידושיו התפרסמו בירחון 'הירח' שהיה יוצא לאור בג'רבה.

זהירותו המופלגת של רבינו במלאכת השחיטה היתה לשם דבר. רבים היו נוהרים לפתחו מכל המושבים בסביבה כדי שישחט בשבילם. פעם אחת בא לפניו יהודי שביקש ממנו לשחוט לו כבש. רבי ניסים ראה בעת השחיטה כי יש סירכה בריאה (דבר שהוא אסור לדעת מרן הבית-יוסף. אולם לדעת האשכנזים מותר לאכול). היהודי שראה כך אמר לרבי ניסים: "לא נורא, אני אוכל את הכבש".

רבינו ראה שאותו יהודי מזלזל בדעת מרן ועומד לאכול ח"ו המשיך כאילו לבדוק את הכבש ועשה בו נקב שפוסל לכל השיטות. לאחר מכן אמר לו: "טוב, אבל יש פה פסול לכל השיטות ולא תוכל לאכול מזה, אבל אל תדאג. קח כסף ותקנה לך כבש נוסף".

עיקר מעשיו היו בלימוד. תפקיד שהתחיל בו עוד כשהיה בחו"ל בעיר מדנין, בעצת חמיו הגאון רבי מקיקץ זצוק"ל. בהתחלה לימד את התלמידים בישוב מעגלים ליד העיר נתיבות. אם היה תלמיד שלא היה מגיע ללימודים, רבי ניסים היה הולך לבית הורי התלמיד ושואל אותם: "האם הבן לא הרגיש טוב?" וכדומה. לאחר מכן היה מלמד את הילדים בבית הכנסת הגדול בנתיבות. יש לציין, כי רבינו עד יומו האחרון מעולם לא פספס אף יום. גם בגילו המופלג ישב ללמד ילדים צעירים והשתעשע עימם על מנת להמתיק להם את הלימוד.

מקורבו ר' יעקב הרוש הי"ו סיפר כי פעם אחת בימי הסליחות הרב השכים כהרגלו לפנות בוקר ועמד מחוץ לביתו לחפש מונית שתיקח אותו לבית הכנסת הגדול. השעה התאחרה ושום רכב לא הגיע בשעה זו באיזור. בנתיים ר' יעקב חלם שהרב קורא לו להגיע אליו ואומר לו שהוא מחכה לו. ר' יעקב התעורר בבהלה וירד לבדוק מה קורה עם רבי ניסים. כשראה את הרב עומד בחוץ ממתין למונית, מיד לקח אותו ברכבו לבית הכנסת.

עוד סיפר ר' יעקב הרוש מקורבו, כי בהתחלה לא היה לו בנים כי אם בנות. בשנה האחרונה לחייו של רבינו אשתו של ר' יעקב עדיין לא היתה מעוברת. פעם אחת כשר' יעקב היה אצל רבינו, אמר לו ר' ניסים: "אל תדאג, הפעם יהיה לך בן". מדברי רבינו לא נפל דבר. נולד לו בן אחרי בנות רבות.

מסופר כי פעם יהודי ביקש ממנו עזרה כספית ור' ניסים נתן לו סכום כסף גדול. אחד ממקורביו שאל אותו לפשר הסכום הגדול. ר' ניסים השיב לו 'ולדבקה בו' שצריך להידבק בדרכיו של הקב"ה- מה הוא רחום אף אתה רחום...

ר' אליהו שלום בוקובזה בנו של ר' נתן בוקובזה זצ"ל סיפר, כי הוא זוכר שבילדותו כשלמד אצל ר' ניסים, היו מדברים שהוא כנראה יודע את כל התורה כולה בע"פ. בלימוד היו יושבים מול ספרים פתוחים ואילו ר' ניסים היה יושב ללא שום ספר, מגיה ומתקן את הילדים. הכל בע"פ בלי שום ספר.

מעשה מופלא אירע בעת פטירתו של רבינו כאשר אנשי החברה קדישה רצו לקבור אותו במקום מרוחק ולא לצד רעייתו הרבנית שנפטרה עשרים שנה קודם. מאז שרעייתו נפטרה בית העלמין הלך והתרחב עשרת מונים. היה צריך לקבור אנשים נוספים בבית-העלמין ומטבע הדברים קברים רבים נוספו. כשהלכו לבדוק האם אפשר למצוא קבר פנוי שקרוב לצד קברה של רעייתו, גילו כי נותר באופן פלאי מקום אחד פנוי לצידה, למרות שהכל מסביב היה מלא קברים, ויהי לפלא בעיניהם - וקברו את רבינו לצד רעייתו. בחייהם ובמותם לא נפרדו. (החומר באדיבות מכון 'ממלכת כהנים')

אִם רִאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים- הָרַב שְׁלֹמֹה הַכֹּהֵן זצ"ל

הרב שלמה הכהן זצ"ל מוילנה- נולד בוילנה בשנת ה'תקפ"ח (1828). מילדותו נודע בשקדנותו המופלאה. לא מש מאהלה של תורה נודע כעילוי מגיל צעיר. עוד בהיותו כבן שתים עשרה שנה החל להתכתב עם גדולי דורו, והללו נבאו לו עתיד מזהיר. בשנת ה'תרכ"ה (1864) נתמנה כאב"ד ומו"צ ראשי בוילנה, ובכהונה זו שימש יותר מארבעים שנה עד יום פטירתו (מן העניין לציין, שמאז ימיו של הגאון מוילנה עד ימי רבנו לא כיהן בוילנה רב, ואת העיר הנהיגו "אב בתי דין" בלבד). שימש כראש הישיבה בוילנה עד שנת ה'תרנ"ב. שמו הלך לפניו, ושאלות הלכתיות הופנו אליו מכל תפוצות ישראל, עד שנעשה לאחד מגאוני ההוראה בדורו. מאות מחברי ספרים פנו אליו לבקש הסכמתו על ספריהם, אולם רבנו לא היה מסתפק לתת הסכמתו בראיה בעלמא, **אלא היה עובר כמעט על כל הספר, והיה מצרף להסכמה גם הערות וחידושים.** לפלא הייתה מהירות ההשגה שלו להעיר על כל ספר, שבא לידו ובכל מקצוע בתורה. גאון אדיר. בעל חסד מופלא. ענוותן. בנר חמישי של חנוכה כתב חידושי תורה ולפתע לא חש בטוב. בני הבית נזעקו לקרוא לרופא. בינתיים ביקש מבתו שתביא מהחדר השני את המחברת והעט כיוון שעומד הוא באמצע כתיבת חידושי תורה. כשחזרה אליו כבר יצאה נשמתו בטהרה. נפטר ב-כ"ט כסליו ה'תרס"ו (1905). חי כ-78 שנים. ציונו בוילנה.

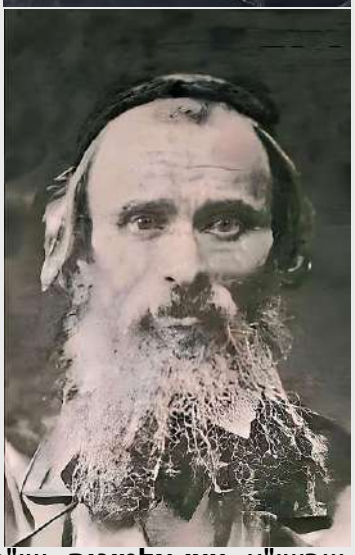

<u>אביו:</u> ר' ישראל משה (שימש כדיין בבית-הדין הרבני של וילנה והיה מופלג בחסידות ופרישות, ממשפחת עלי הכהן). **<u>בנו:</u>** ר' אברהם יעקב (ישב על כסא אביו). **<u>מחתניו:</u>** ר' אהרן מרקלס (דיין בוילנה), ר' אשר ברקמן (מו"ץ בוילנה), ר' נחום גרינהויז (אב"ד טראק), ר' יהודה לייב דון יחיא (אב"ד צ'רניגוב ושקלוב ברוסיה), ר' מאיר קרליץ (אחיו של ה"חזון איש" ורבה של לחוביץ) ור' חיים שמעון טאפ (דיין בוילנה). **<u>מרבותיו:</u>** אביו, ר' ישראל משה. אחיו, ר' בצלאל (בעל "ראשית בכורים" על הש"ס- למד אצלו תורה, משנה וגמרא). ר' יצחק שירווינט (מגדולי הרבנים בוילנה, אצלו למד רבנו בעומק העיון את שולחן ערוך חלק 'חושן משפט' במשך כשנתיים), ר' יעקב בריט (ראש מתיבתא בוילנה, זכה לסיים אצלו את כל ארבעת הטורים עם שו"ע ונושאי כליו הראשונים והאחרונים, עד שהיה בקי בהם בעל פה).

<u>מספריו:</u> **•חשק שלמה-** הגהות וחידושים על תלמוד בבלי **•חידושי מהרש"ך-** פירושיו וחידושיו למשניות ולתלמוד **•בניין שלמה-** שו"ת וחידושי תורה, פלפולים וביאורים בדברי הפוסקים בענייני טור או"ח שבשו"ע **•עצי ברושים-** שו"ת וחידושים וביאורים על טור יו"ד שבשו"ע **•עצי אלמוגים-** שו"ת וחידושים וביאורים על חושן משפט שבשו"ע •חידושי בניין שלמה •חידושים על יורה דעה •קונטרס בענייני שמות גיטין •ביאורים וחידושים על הגדה של פסח •חידושים בהלכה ובאגדה על ברכת החמה, וישנם עוד כתבים נוספים, ובהם תשובות וחידושים המצויים עדיין בכתב יד.

הרב חיים אורי, בן אחיו ר' בצלאל, כאשר ספד לרבינו סיפר: "בכל דבר קשה, הן בשאלות איסור והיתר ובדיני ממונות וביותר בתקנת עגונות, היו באים לרבינו, כי כאשר הייתי יוצא ונכנס תמיד בביתו, הייתי רואה כי היו באים אליו מדי יום ביומו חבילות כתבים ושאלות מענייני עגונות ושאר שאלות ותשובות...".

"וגם ידוע לנו מזגו וטבעו הטוב עם כל איש ואיש להשיב לשואלים בכל דבר ודבר, וכאשר היו באים אליו תלמידי חכמים לקבל הסכמה לשחיטה, והגאון תהה על קנקנם ולא מצאם ראויים, **לא היה פוטרם מלפניו באומרו, שעדיין לא למדו מספיק, אלא היה מארח אותם על שולחנו ולומד איתם בצוותא את ההלכות הנחוצות עד שידעו את כל הדברים על בוריים והיו באמת ראויים להסכמתו...** כל זאת מלבד השיעור היומי, שנשא משך יותר מעשרים שנה לפני ארבעים אברכים מופלגים בתורה".

בהקדמת ספרו **'בניין שלמה'** הובאה העובדה כי **ה'חפץ חיים' קיבל מרבינו הסכמה לספרו 'משנה ברורה'**, וציין מרן הגאון ר' ישראל מאיר על רבינו- כי הגאון ר' שלמה הכהן עמל ויגע וידע בענייני העבודה של בית-המקדש, **ואילו היה נבנה בית-המקדש בימיו, היה יכול לצאת ולעשות מיד כל עבודות המקדש ועבודת הכהן הגדול בכלל!**

על גודל אהבת התורה הקדושה, שהייתה לרבינו ועד כמה ענייני העולם הזה היו רחוקים ממנו ולא היו נחשבים בעיניו למאומה, יעיד הסיפור הבא שהובא בהקדמת ספרו **'בניין שלמה'**: לאחר מאמצים רבים זכה הצדיק לרכוש את ספרו של מרן הגאון רבינו ירוחם הלוי ליבוביץ (ה'משגיח ממיר' זיע"א), שהיה יקר המציאות עבורו.

יום אחד, בשיבתו בבית המדרש, **נודע לו כי היו גנבים היו בביתו!** מיד כששמע את הדברים רץ לביתו מהר נכנס לבית, ניגש לארון הספרים ומשמצא שם את ספרו של מרן רבינו ירוחם אמר: **"ברוך השם לא גנבו כלום, שהרי הספר נמצא"**. ולא עניין אותו מאומה מכל אותם הדברים החומריים שלקחו הגנבים.

כשהיה רבינו בן שבע עשרה שנה בלבד **זכה לסיים את כל הש"ס** עם המפרשים והפוסקים, ובאותה העת חלה ונחלש וסבל כאבי ראש עזים. הוא פנה לרופאים וסיפר להם ממה הוא סובל, **לאחר מספר בדיקות רפואיות, הרופאים הזהירו אותו שחייב הוא להפסיק מלימודו, היות שמייגע הוא את ראשו, וכתוצאה מכך יש לו כאבי ראש ואם ימשיך בדרכו וילמד באותו אופן בוא הוא מתאמץ ולומד, מיתתו תהיה בחזקת ודאי.** תשובתו של ר' שלמה הייתה: "אם אלמד תורה- אמות, לדבריכם. אם לא אלמד תורה- גם כן אמות. כיוון שאי אפשר לחיות בלי תורה. **מוטב לי, אפוא, שאמות מלימוד תורה מאשר למות מביטול תורה**".

אִם רְאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים - הַצַּדִּיק הָרַב יִשְׂרָאֵל פְּרִידְמַן מְהוֹסִיאָטִין זצ"ל

רבי ישראל פרידמן מהוסיאטין זצ"ל- נולד ב-ט"ז כסליו ה'תרי"ח (1858) בהוסיאטין. שמו ניתן לו על שם סבו הגדול ר' ישראל פרידמן מרוז'ין. מילדותו נודע בשקדנותו המופלאה ותיקון מידותיו. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תרנ"ד (1894) עלה לשבת על כסא האדמו"רות. **גדולי הצדיקים העריצוהו כאדם קדוש**, והאדמו"ר מבעלז כינהו תדיר: "**צדיק יסוד עולם**". עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה עבר לגור בעיר ווינה (אוסטריה) בה הסתופפו סביבו אלפי חסידים.

כאשר נפטר אחד מאדמ"ורי בית רוז'ין, הועלתה הצעה לפתוח בבית הקברות היהודי בווינה חלקה עבור בית רוז'ין. אמר רבינו: "**בשבילי אין צורך, אני עולה לארץ ישראל**". ואכן בהיותו כבן שמונים, כשלוש שנים לפני השואה, עלה לארץ לאחר שקרא לחסידיו לברוח ואמר: "**למי שיש שכל, שיברח כעת, אפילו בנעלי בית!**". לחסידיו שבאו לקבל את פניו בתחנת הרכבת בלבוב-למברג הוסיף ואמר: "**מי שיכול למכור שימכור. ומי שלא יכול למכור, שישאיר הכל ויברח מכאן כשרק תרמיל על שכמו**".

שימש כאדמו"ר השני לחסידות הוסיאטין. **גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש. נודע בבקיאותו בכתבי האריז"ל. רבים פנו אליו ונושעו. ענוותן.** נפטר ביום שישי, כ"ט כסליו ה'תש"ט (1948), ביקש להיקבר בהר הזיתים, אבל ציין שאם אי אפשר אז שיקברו אותו בצפת או בטבריה. בשעה שכתב זאת לא עלה על הדעת שלא יוכלו לקוברו בהר הזיתים. אולם כשנפטר בתל-אביב, הר הזיתים היה בשלטון הירדנים ולא ניתן היה לקוברו שם. וכיוון שנפטר ביום שישי לא היה זמן לסדר מקום עבורו בצפת, ונקבר בחלקת תלמידי הבעש"ט בטבריה. חי כ-91 שנים.

אביו: ר' מרדכי שרגא פייבוש (מייסד חסידות הוסיאטין שבאוקראינה ושימש כאדמו"ר הראשון). **אימו:** מרת דינה. **סב:** ר' ישראל מרוז'ין (מצד אביו). **נשותיו:** מרת נחמה גיטל (זיווג ראשון- בתו של ר' אבי עזרא זליג ממוגלינצא- בשנת ה'תרל"ב [1872] ובשנת ה'תרנ"ב נפטרה [1892]), בתו של ר' חיים הגר מאנטניא (זיווג שני- בשנת ה'תרנ"ד [1894]). **בנותיו:** מרת חווה (נישאה לר' מנחם נחום פרידמן מהוסיאטין-למברג), מרת חיה שרה רחל (נישאה לאדמו"ר ר' יעקב פרידמן מהוסיאטין).

מר אברהם מנשה היה סוחר ממולח שעלה מפרס ופתח חנות מכולת רחבה בשוק 'מחנה יהודה' בירושלים. שמו הטוב הלך לפניו, יושרו וחריצותו הפכו לשם דבר. כדי לרצות את לקוחותיו היה מכתת רגליו בין המשקים והכפרים סביבות ירושלים וכל היכן שיכל לצרוך מוצרים טובים וזולים היה רוכש ומביאם לחנותו לרווחת הקונים ולהגדלת הכנסתו לטובת בני משפחתו. יום אחד שב מיריחו משם הביא עשרות רבות של קילוגרמים תמרים בשלים. שלשה ימים ארכה הדרך, לשמחתו הגיע עם כל הסחורה בשלום, הוא פרק את התמרים בחנותו שבשוק ולפני שהלך לביתו לראות בשלום משפחתו לקח עימו שקית תמרים עסיסיים להביא לבני ביתו.

בהגיעו לביתו רבתה השמחה. לאחר שנח מעמל וטורח הוציא את שקית התמרים. גם ראובן ילדו בן השמונה לקח חופן תמרים ואכלם להנאתו אך לפתע לא חש בגרעין שהיה בתוכו והגרעין נתקע ל"ע במורד הגרון. **פניו הכחילו והוא נשם בקושי**, מיד הפכוהו וחבטו על גבו, ואכן הטילטולים והחבטות הצילו את חייו בטווח המיידי, הגרעין יצא מדרכי הנשימה, אך למרבה הצער גלש עמוק ונכנס לריאות, צבע פניו חזר להיות כמו שהיה ונשימתו התייצבה, **אך על כל נשימה ונשימה התלווה חרחור עז שנשמע עקב הגרעין שנבלע.**

פנו ההורים לבית הרופאה הירושלמית המפורסמת ד"ר הלנה כגן. למומחיותה וכושר הבחנתה יצא שם עולמי, היא כמעט לא נזקקה לכלי עזר כלשהם, די היה לה לשאול מספר פרטים, להעיף מבט ולקבוע את מחלתו ודרכי הפעולה להחלמתו. לאחר שהאזינה לנשימותיו חירחוריו, קבעה חד משמעית כי מצבו קשה, ואם לא ישלפו את הגרעין בהקדם, הוא עלול לגרום לתסבוכת שלמה, **במקום יתפתח מורסה, אחר-כך דלקת, יצטברו שם נוזלים וליחות והמצב עלול להתדרדר עד לשיתוק פעולת הריאה.** "עליכם לפנות מיד למכון רנטגן ובשיקוף על הריאה נדע, היכן מקומו המדויק של הגרעין". במכון הרנטגן עשו צילום ואמרו: "**הגרעין תקוע עמוק בתוך הריאה הימנית ולשם קשה להגיע אפילו עם איזמל המנתחים**". בצר להם תרמו ממון רב לצדקה, נסעו לקברי צדיקים ואף שילמו כסף סכום לא מבוטל למספר אברכים בני תורה שיסעו לכותל המערבי ויעתירו בתפילה למען רפואתו של הילד המסכן והחולה.

אחד מתושבי השכונה, שהשתתף בתפילות לרפואת הילד, היה חסיד נלהב של רבינו והוא הפנה אותם לצדיק. כשהגיעו אל הגבאי ר' יעקב ישראל קנלר הבין הלה שזה מקרה דחוף ומיד כתב "קויטל" ומיהר להכניסם אל חדרו של הרבי. הצדיק הניח את ידו הקדושה על כתפו של הילד, הרגיעו, ואז החל ממשש בידו על צלעותיו, עבר מהגב לחזה מצד ימין לצד שמאל, והניח ידיו על שתי ראותיו. והנה הרים הרבי את עיניו לעבר הגבאי ואמר לו: "**מה רוצים ממני, אני לא מרגיש שום גרעין בריאותיו, השי"ת יעזור שיהיה בריא ושלם ויהיה להם כל טוב**".

הגבאי חייך ופניו קרנו משמחה, הוא לחש להורים לצאת החוצה, הרבי אמר שאין לילד כלום. בני המשפחה שלא התנסו בדברים שכאלה לא קלטו את המסר. האב פרץ בבכי, וביקש מהגבאי שיסביר לרבי שיש צילומים שהראו בבירור את הגרעין ואת מיקומו בריאה. אך הגבאי שראה מעשים שכאלה בכל יום ויום אמר להורים בנחרצות: "**אתם יכולים לזרוק את כל הצילומים לפח, אם הרב אמר, שאין גרעין אז אין גרעין!**". אך הנה ראה זה פלא! החרחורים פסקו לחלוטין והנשימה הפכה להיות רגילה כמאז.

"בא נלך לד"ר כגן ונשמע ממנה חוות דעת נוספת", אמר מנשה. הם הגיעו לרופאה, וביקשו, שתבדוק את הילד. היא לקחה את מכשיר הסטטוסקופ, הצמידה לאוזניה והקשיבה לקול נשימתו. הבעת תימהון התפשט על פניה. והיא קבעה חד משמעית "הנשימה חופשית ותקינה, הגרעין נעלם!". "כיצד זה קרה?" שאלה. מנשה השיב: "לא עשינו כלום, רק היינו אצל הרבי מהוסיאטין". "רק?!" חזרה הרופאה בלגלוג, "הייתם אצל הצדיק הגדול מהוסיאטין?". היא צחקה ואמרה: "**מה שהוא מסוגל, אנחנו הרופאים כלל לא מסוגלים**, הוצאת הגרעין בדרך שעשה הצדיק, אין מי שישווה לו, זהו כוחם של צדיקים, **שכל הרופאים עם כל הידע והניסיון הרב, שיש בידם מתגמדים הם מול ברכתו ופועלו של הצדיק**".

אִם רְאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים - הַצַּדִּיק הָרַב יִשְׂרָאֵל פְּרִידְמַן מְהוֹסִיאָטִין זצ"ל

הנהיג בקרב חסידיו ללמוד בכל ערב שבת את פירוש **'אור החיים'** על התורה. בקיץ תש"ב, כאשר צבאות הנאצים ימח שמם היו עוד בתנופת כיבוש, החל הגנרל הנאצי רומל לכבוש את צפון אפריקה והתקרב במהירות לכיוון ארץ ישראל. בשלושה עשר ימים התקדמו הגרמנים ארבע מאות קילומטר, תוך שהם משמידים שמונים אחוז מהכוחות האנגליים שלחמו נגדם. הם כבר הגיעו לשערי אל-עלמיין, מרחק של כמאה קילומטרים מאלכסנדריה שבמצרים, והתכוונו לסיים במהירות את כיבוש מצרים ולהמשיך לארץ ישראל. רומל התפאר שכיבוש הארץ יהיה מהיר וקל.

השמועות על רציחת היהודים באירופה כבר הגיעו לארץ, ופחד נורא נפל על היישוב היהודי. רבים התאספו לתפילות. האדמו"ר היה באותה עת בירושלים, והרב החסיד יעקב לנדא זצ"ל, רבה של ב"ב, נכנס אצלו לספר לו על השמועות הרעות. השיב הרבי מהוסיאטין: "האם יש לי צורך להתערב?" השיב הרב לנדא שכך נהגו גדולי הצדיקים, להתעצם בתפילה כדי להגן על ישראל. משמע שיש לו לצדיק הדור להתערב בנעשה כאן, להשמיע דעתו (בשמיים) בעניין ולמנוע גזירות רעות".

הודיע האדמו"ר כי למחרת, בט"ו תמוז, יום היורצייט של ר' חיים בן עטר, יילך לציונו הקדוש להתפלל על ישראל. המונים עלו אז על קברו של 'אור החיים' הקדוש, וכשבא רבינו פינו לו מקום, והאדמו"ר ומלוויו החלו לומר את כל ספר התהילים. המתפללים שמסביב הירבו בבכיות. האדמו"ר עמד ללא ניע במשך זמן רב ואמר עם הקהל תהילים. לאחר כ-40 דקות הכניס את ספר התהילים למעילו, ועמד בעיניים עצומות. פנה מקורבו ר' שלמה שרייבר זצ"ל, ראש ישיבת חיי עולם, ואמר: "**רבי, העולם בפחד, צריך לעורר רחמים מרובים על כלל ישראל**" .

שוב הוציא האדמו"ר את ספר התהילים מהכיס וכך עמד זמן רב מאוד. הקהל כבר סיים את כל התהילים, וכשראו שהאדמו"ר עודנו עומד חזרו והתחילו לומר שוב תהילים מהפרק הראשון. פתאום האדמו"ר הסיר את הספר מעם פניו, הסתובב ואמר: "**לצורר לא תהיה שליטה בארצנו**". שמחה התפשטה בקרב מלוויו. **תוך זמן קצר הובס צבאו של הגנרל רומל והסכנה הוסרה**. לאחר מכן העז הרב שלמה שרייבר לשאול את האדמו"ר על דבר האמירה ההיא. והאדמו"ר השיב בקצרה: **בעומדי לצד הציון של ה"אור החיים" הקדוש סגרתי את עיני לרגע קט, והנה ראיתי את השם המפורש מאיר באור גדול כסדרו. ידעתי שהרשע לא יצליח לפלוש לארץ ישראל, והוא ינחול מפלה".**

פעם אחת כשנכנס אחד מנכדי רבינו בשעת לילה מאוחרת לביהמ"ד. על-יד חדרו של רבינו הבחין הוא באדם הלומד בספר 'אור החיים' הקדוש. לאחר שנתן לו שלום, נכנס עימו בדברים. התברר, שהלה שמו נתנאל, תושב חיפה, יליד עיירה באוקראינה, שכל תושביה נמנו על חסידי הוסיאטין. מיודעינו סיפר כי בצעירותו נשבה רוח ההשכלה בעיירה. הוא רבים מהנוער נסחפו עד שנעקרו מן היהדות. הוא עלה לארץ עם קבוצה כדי להקים קיבוץ הרחוק מכל זיק של יהדות. לאחר שההתלהבות והקיבוץ פגה ממנו ומחבריו, פנו כל אחד לדרכו, והוא והתיישב בחיפה. לאחר שהשפעת החברים נסוגה ממנו, נזכר בימי ילדותו והחל להתקרב ליהדות והיה עוסק בקביעות בספר 'אור החיים' הקדוש.

"לפני כשבועיים", מספר נתנאל, "חלמתי חלום. **לפתע, חדל ליבי לפעום, עד שחשתי כי נשמתי עוזבת את גופי, והנה אני עובר במנהרה שחורה לעולם אחר, קרן אור משכה אותי למעלה, ראיתי את אבי ואמי ואת כל קרובי**. לפתע הובילוני בעל-כורחי לאולם גדול בבית-דין של מעלה. מאחורי השולחן ישבו דיינים עם זקן ארוך והדרת פנים. כולם המתינו לאב"ד. כאשר הוא נכנס, החלו לדון באשר הגעת זמני למות, לאחר חטאיי בעולם הזה. החווה את בית-הדין את דעתו, באומרו: "**והרי הוא לומד באור החיים הקדוש, נאפשר לו איפה להמשיך בכך**". ואז הרגשתי היאך אני נסחב בחזרה אל המנהרה, וממנה אל גופי. התעוררתי בבעתה כשכל גופי מכוסה זיעה קרה. ומאז לא היתה לי מנוחה. אולם היום בבוקר, ראיתי על המדרכה ברחוב, בהקיץ את דמותו של אב בית-הדין שישב בחלומי, וכמעט התעלפתי. לאחר שעקבתי אחרי הצדיק- הגעתי לכאן. ואז הרב פנה אליי ואמר: **המשך ללמוד את אור החיים כפי שהעדתי עליך בבית-דין של מעלה הקדוש!**".

אִם רְאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים- האדמו"ר הָרַב גְּדַלְיָה רָבִּינוֹבִיץ מְלִינִיץ זצ"ל

האדמו"ר הרב גדליה רבינוביץ מליניץ זצ"ל- נולד בשנת ה'תצ"ח (1738) בפולנאה שבאוקראינה לאביו ר' יצחק ששימש כדיין. רבינו אמר כי מסורת בידו כי משפחתו מחוטר מגזע רש"י, שלושים ושישה דורות ממנו שלא פסקה מהם הוראה. בנוסף מקובל שהמשפחה מיוחסת גם למהרש"א וגם לצדיק ר' נתן נטע שפירא מקראקוב (ה'מגלה עמוקות'). הצדיק ר' פינחס שפירא מקוריץ שהיה חברו של רבינו העיד עליו שרבינו עוד בילדותו זכה לגילוי אליהו הנביא זכור לטוב. כשהיה הבעש"ט הקדוש מגיע לעיר פולנאה, הוא היה מתאחסן בביתו של ר' יצחק, אביו של רבינו ולכן בנו (רבינו) זכה ממנו לקרבה יתרה. רבינו בנעוריו ביקר מספר פעמים אצל הצדיק ר' ישראל הבעל שם טוב הקדוש שחיבבו מאד.

נודע בכושר דרשנות. בגיל שמונה-עשרה שנים בלבד התקבל לרבנות אוסטרופולי. משם עבר לכהן במריפול ולאחר מכן עבר לכהן ברבנות ליניץ, שם ייסד את חסידות ליניץ והחל לשמש כאדמו"ר ועל שמה כונה. היה מחכמי פולין אשכנז. נמנה עם גדולי הלמדנים בתקופת ראשוני האדמ"ורים. זכה לראות גדולות ונצורות אצל הבעש"ט הקדוש. סיפורים רבים הביא והם מובאים בספר 'שבחי הבעש"ט'. רבינו היה איש קדוש ונורא מופת הדור גאון עולם מחכמי פולין אשכנז. כל ימיו הסתפק במועט. ההכנסה שהיתה לו מרבנות ליניץ וכמגיד בעיר סטוביץ היתה מועטת ביותר. נפטר ב-כ"ט כסליו ה'תקס"ד (1803). נר חמישי של חנוכה וערב ראש חודש טבת. ציונו בליניץ. חי כ-65 שנים. בנו, ר' שמואל יהודה מילא את מקומות באדמו"רות אחריו אך הוא לא האריך ימים ונפטר כשהיה כבן 36 שנה. לאחר פטירתו, אחיו, ר' יצחק יואל מילא את מקומו באדמו"רות. אך גם הוא נפטר צעיר לימים כשהיה כבן 29 שנים בלבד.

אביו: הגאון ר' יצחק (דיין בפולנאה). **נשותיו:** חתן רבי משה טשרטריר (זיווג שני, אחיו של רבי צבי מקמינקא). **בניו:** האדמו"ר ר' שמואל יהודה (מילא את מקום אביו), האדמו"ר ר' יצחק יואל (חתנו של רבי יעקב מלוברטוב, מילא את מקום אחיו). **חתניו:** ר' אליהו דב (דיין באיוונצא), ר' צבי בן רבי יוסף מקמינקא, ר' רבי ישראל חיים מלודמיר (בנו של האדמו"ר רבי אברהם המלאך. בזיווג שני חתן רבינו), האדמו"ר ר' אהרון טברסקי מצ'רנוביל, ר' יוסף מוויניצא. **מרבותיו:** רבי יהודה אריה לייב גלינר מפולנאה (המוכיח מפולנאה. מראשוני תלמידי הבעש"ט הקדוש. רבינו היה תלמידו המובהק), רבי דב בער (המגיד ממזריטש, תלמיד הבעש"ט הקדוש וממשיך דרכו) ור' יעקב יוסף כ"ץ מפולנאה (תלמיד הבעש"ט הקדוש וממשיך דרכו).

מתלמידיו: הצדיקים ר' שלום מפראהביטש (אביו של האדמו"ר הקדוש רבי ישראל פרידמן מרוז'ין), ר' יהודה לייב מליניץ.
ספרו: •**תשואות חן-** על התורה.

רבינו פעם אמר על אדם אחד, שמזה עשרים שנה הוא בגן עדן. עדיין לא הגיע אל האמת. שאלו אותו: "כיצד יכול אדם להיות בגן עדן אם לא הגיע אל האמת? ועוד כיצד רבינו יודע מה נעשה בגן העדן?" הצדיק ענה: "לשאלה הראשונה, הרי זה פסוק מפורש בתורה הקדושה: 'וְאַתָּה תֶחֱזֶה מִכָּל הָעָם אַנְשֵׁי חַיִל יִרְאֵי אֱלֹקִים אַנְשֵׁי אֱמֶת שֹׂנְאֵי בָצַע (פרשת יתרו י"ח כ"א)

הרי שיכול אדם להיות ירא אלוקים ולא להיות איש אמת ולכן צריך גם איש ירא אלוקים וגם איש אמת שוהא בצע. מכאן שיגיע לו גן עדן על יראתו מה' יתברך. אך אל האמת הוא עדיין לא הגיע. לשאלה השניה, כיצד אני יודע מה נעשה בגן עדן, הרי כבר אמרו: 'שכל העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כוחו- פותחין לו שערי גן עדן' (מסכת שבת קי"ט) ויכול הוא להסתכל פנימה ולראות מה נעשה שם".

לרבינו היתה נכדה מבורכת בכל מידה נכונה. היא היתה כישרונית וחרוצה בכל הליכות הבית. כשהגיעה לפרקה, דובר בה נכבדות בכמה וכמה משפחות מפוארות ומיוחסות מנגידי העם. ויהי היום הגיע הזמן המיועד. משפחת אחת הנגידים הגיעה לבית המדוברת כדי לסכם את תנאי השידוך. כמנהג של אותם הימים, דאגו בני המשפחה של הנכדה להלביש אותה בבגד חדש לכבוד הפגישה.

הנכדה לבשה את הבגד היפה ונכנסה אל רבינו כדי שיברך אותה לפני הפגישה בהצלחה בעניין זיווגה. רבינו התבונן בבגד המפואר שלבשה נכדתו. הצבעים היו צנועים, אורך השמלה הגיעו עד הקרסול. אולם השרוולים- הם לא הגיעו עד קצה היד. הבגד לא מצא חן בעיני רבינו והוא אמר: "**השרוולים קצרים הם! בלבוש זה אינך ראויה לברכה וכן אין ראוי להתראות כך לעיני האנשים**".

יצאה הנכדה מחדרו של רבינו. בבית התחוללה מהומה. במה ילבישו את הכלה? המוזמנים המכובדים ממתינים כבר בחדר האורחים. נכנסו בני הבית לסבא. רבינו לא האזין לטענותיהם ואמר: "אי אפשר בשום אופן לבנות בית ולהקים משפחה אם הלבוש פגום. כאשר יש חוסר צניעות השכינה לא תשרה בין בני הזוג!". "אבל מהיכן ניתן למצוא בד מאותו אריג כדי שנאריך את השרוולים?".

רבינו לא הסכים לשמוע שום פשרות וביקש לקרוא לנכדתו. כשניצבה לפניו אמר לה: "בתי, לפני מספר ימים עשו בעבורי מעיל עליון בצבע שחור. נשאר הרבה אריג מיותר. אם תסכימי שיאריכו את שרוולי שמלתך בבד זה, אני מבטיח לך שבזכות צניעות זו, תזכי לבנים יראי שמיים תלמידי חכמים!".

הנערה הסכימה מיד. חברותיה כשראו את המראה המוזר של שמלה יפה ושרוולים שחורים לעגו וצחקו למראה המוזר. אך הנערה הלכה בגאווה בבגד זה. מברכתו של רבינו לא נפל דבר, היא זכתה לשמונה בנים, כולם תלמידי חכמים מופלגים בתורה וביראה. (מעובד מתוך 'עולמות של טוהר')

אִם רִאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים- הַגָּאוֹן הָרַב יְהוּדָה יָאִיר זצ"ל

הגאון הרב יהודה יאיר זצ"ל- נולד בשנת ה'תשי"ט (1959) בקטמון בירושלים. כשאמו היתה מעוברת עם רבינו, נגלה המקובל האלוקי ר' יהודה פתיה אל אביו בחלום ואמר לו: "הבן שיוולד לך, תקרא לו בשמי והוא יאיר את העולם ויזכה את הרבים". ואכן כך היה. מגיל קטן היה רק בלימוד התורה. בגיל שתים-ועשרה וחצי כבר החל לתת שיעורי תורה.

בגיל 13 החל ללמוד בישיבת 'פורת יוסף' בגאולה. רבינו נסע ממקום למקום מרחקים עצומים כדי להעביר שיעורי תורה. בגיל 20 התחתן. מעולם לא ביקש שישלמו לו עבור הנסיעות הארוכות. גם כשקדח מחום בכל השבת, כשהגיע זמן השיעור, הלך ללמד תורה. גם כשהיה חולה, היה מחכה עד הרגע האחרון כדי לראות אם יוכל להעביר שיעור. רק אם ראה שאינו יכול בשום פנים ואופן, רק אז היה שולח את הבן כדי שיחפשו מישהו אחר שיעביר במקומו את השיעור. גם בשמחות, חתונה, בר-מצווה וכיו"ב- לא ביטל שיעורים. באירוסין של בנו שהתקיים באשדוד, דיבר עם נהג ההסעה ואמר לו להגיע לאחר השיעור שמסר. הרב הגיע לאולם בשעה 20:00 ובשעה 22:00 עזב כבר את האולם והסביר, כי עליו להתעורר מוקדם בבוקר ולהתפלל עם הנץ החמה.

החזיר רבים בתשובה לאביהם שבשמיים. בכל יום הלך לביה"כ בשעה 02:00 לפנות בוקר. ראשית ניקה את ביה"כ ורק לאחר מכן למד עד שעת התפילה. מעולם לא הפסיד תפילה עם הנץ החמה. מיד לאחר מכן הלך לכולל מספר שעות לפני פתיחת הכולל. גם כאן ניקה וסידר את הכולל, לפני שהתחיל ללמוד. היה צריך לשכנע אותו בכל פעם מחדש, שיאכל לחם. אבל רבינו רצה להגיע מהר ככל האפשר לכולל ואמר שאין לו זמן לברך את ברכת המזון. רק לאחר מסע שכנועים, שהתרחשו מדי יום ביומו הסכים לפעמים לאכול לחם. שימש כשליח ציבור בישיבת 'אור החיים' במשך שנים בישיבה. הפיץ את תורתו של רשכב"ג ר' יוסף חיים. כיהן כרב ביה"כ 'היכל פינחס' בירושלים. מגדולי הדרשנים בביה"כ מוסיף. הסתיר את גדולתו. כל מעשיו היו בצנעה. היה בקי בתורה כולה והיה עבד ה'.

רבינו בכיפור האחרון לחייו התעלף והובהל לבית-הרפואה. שם התגלה כי בגופו מקוננת המחלה הארורה. למרות מחלתו והקושי לא ויתר על הרבצת שיעורי התורה. גם ביומו האחרון לא ויתר על תפילה עם הנץ החמה ואף מסר שיעור. נפטר ב-ב' טבת ה'תשע"ו (2015). חי כ-56 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. הגאון הרב ראובן אלבז ראש ישיבת 'אור החיים' בכה והספיד את רבינו והגדיר אותו כאחד הדרשנים הגדולים בדור.

<u>אביו:</u> ר' יצחק. **<u>אמו:</u>** מרת ג'ולייט. **<u>מרבותיו:</u>** הגאונים הרב בן ציון אבא שאול, הרב יהודה צדקה, הרב יהודה מועלם. **<u>ילדיו:</u>** הותיר 11 ילדים.

לאחר פטירת רבינו, הרב מח"ס 'אש האמונה' הלך לנחם את המשפחה. בנו של רבינו קם וסיפר לכל הנוכחים סיפור מופלא על אביו: בביתו של אבי היו ארבעה ילדים שבגרו והגיעו לפרקם אבל לא הצליחו למצוא את זיווגם. השנים חלפו והם הגיעו כבר חלפו את גיל 26 ועדיין 'תקועים'. בכל פעם שהרב ראה מישהו, היה מבקש ממנו להתפלל על הילדים שלו, שיזכו במהרה לזיווגים הגונים.

רבינו יום אחד התקשר לכל הילדים שלו ואמר להם: "תגיעו לבית ביום פלוני בשעה אלמונית, אני עושה סעודת הודיה". הם לא זכרו שאבא שלהם עשה כך מעולם וזה הכניס את כולם למתח. כל אחד ניסה להעלות השערה, מה קרה ומדוע האבא עורך סעודת הודיה. הם ניסו לתחקר את האב, אבל הוא אמר להם: "אני לא מספר. כאשר תבואו לבית, אספר לכם". כשהגיעו לבית ביום המיועד, כל הילדים התאספו בצפיה דרוכה ולשמוע מה בפי אביהם. ראשית ביקש מהם ליטול ידיים ולהתחיל בסעודה. במהלך הסעודה אמר להם: "תראו ילדי היקרים, אני עורך סעודת הודיה על כך, שעד היום התעכבו לכם הזיווגים".

הילדים התבוננו בפני אביהם ולא הבינו. "אבא, על זה עושים סעודת הודיה? אנחנו בוכים ועצובים ואיך אתה אומר על זה תודה?". רבינו סיפר להם את הסיפור המדהים הבא. הוא אמר, שהוא רגיל לפקוד את קבר רחל אימנו. להשתטח על הציון הקדוש ולהתפלל ולהעתיר עבוד ארבעת הבנים והבנות שזקוקים לישועה ולמציאת שידוך. הרב שהיה בעל תפילה הרבה להתפלל בקבר רחל, ובכל פעם היה מבקש בדמעות ומכל הלב.

ואז סיפר, שלאחרונה התגלתה אליו רחל אימנו בחלום הלילה. החלום היה מוחשי מאוד. היא אמרה לו: "התפילות שלך מאוד רצויות בשמיים. כבר מזמן רוצים לתת לך את הישועה. אבל אתה צריך קודם כל להודות לה' על כל מה שיש לך. ברגע שתתחיל להודות על כל מה שיש לך - תראה ישועות"

דבר החלום עורר אותו מאוד והוא אכן, החליט מיד בראש ובראשונה לעשות סעודת הודיה. היתה לו משפחה ברוכת ילדים, שחלקם כבר היו נשואים. הרב החל להודות לה' על כל הטובות שה' עשה איתו עד היום והחל מונה אותם. **הבן מספר שבאמת תוך שנה מאז שערך אביו את סעודת ההודיה. ברוך ה' כל אותם ארבעה ילדים מעוכבי שידוך מצאו את זיווגם ונישאו.**

רבינו פעם אחת הגיע לכולל. באותה התקופה הוא סבל מאבנים בכליות. **הרופא הנחה את הרב לנוח ככל האפשר ולא לצאת מהבית.** לפתע כשהיה בכולל הכאבים התגברו מאוד. כתוצאה מכך הוא התעלף. קראו לרופא שיגיע במהירות. לאחר שהרופא בדק אותו, אמר לו שאסור לו לבוא וללמוד ופינה אותו לבית הרפואה 'שערי צדק' בירושלים. לאחר ששוחרר, הרופא הזהיר אותו שנית, שלא ילך לבית-הכנסת. אבל רבינו אמר, שאינו יכול וחיי התורה הם החיים שלו. בלעדיהם אינו מסוגל לחיות ואינו מסוגל להישאר בבית. ואכן, בין מנחה לערבית כבר מסר שיעור במסירות נפש עילאית.

אִם רְאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים- הַמְּקֻבָּל הָרַב יַעֲקֹב שָׁאוּל קָצִין זצ"ל

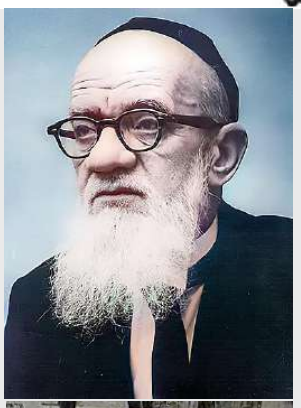

הגאון רבי יעקב קצין זצ"ל- נולד בירושלים בשנת ה'תר"ס (1900). כבר בשחר ילדותו נודע כשקדן ומתמיד עצום. בשנת ה'תרס"ז (1907) נכנס ללמוד בישיבת 'אוהל מועד'. בגיל 17 התייתם מאביו, וכעבור חודשיים נפטרה גם אמו. הימים היו ימי סוף מלחמת העולם הראשונה, ורבים סבלו חרפת רעב ובפרט היתומים (רבינו חלה אז ל"ע בקיבה). על אף כל הקשיים המשיך לדבוק בתורה. בגיל 21 כתב חידושי תורה, ושנה לאחר מכן החל ללמוד בהצנע קבלה. אחר שנתיים התפלל עפ"י כוונות הרש"ש (בהיותו בן 25 הוציא לאור את ספרו הראשון בקבלה 'אור הלבנה'). בשנת ה'תרפ"ג (1923) הוקמה ישיבת 'פורת יוסף' בעיר העתיקה, ורבינו למד שם תלמוד ופוסקים ולימד גמרא בעיון. בשנת ה'תרפ"ה (1925) הדפיס קונטרס 'משמרת הקידושין' (תשובות בענייני גיטין וקידושין), ומאז התפרסם. בשנת ה'תרפ"ז (1927) הקים את ישיבת 'גן הלבנון' בירושלים ועמד בראשה (כדי לקיים את נדרו, שנדר בעת חוליו). בשנת ה'תרפ"ח (1928) התמנה כדיין בביה"ד הגדול לעדת הספרדים בירושלים, ומאז שלחו אליו שאלות מכל קצווי ארץ. בשנת ה'תרצ"ב (1932) נשלח לארה"ב כשד"ר עבור בית היתומים הספרדי בירושלים. רבני הקהילה בברוקלין ופרנסיה ביקשו שיכהן כרבם, ובשנת ה'תרצ"ג (1933) שימש כרב הראשי של הקהילות הספרדיות בניו-יורק. עיקר השפעתו הייתה בקהילה החלבית 'שערי ציון' ('מגן דוד'). במשך 62 שנה הנהיגם, ופעל שנדיביה יתרמו בעין יפה למוסדות תורה בארץ. נפטר ב-ג' טבת ה'תשנ"ה (1995). חי כ-95 שנים. ציונו בירושלים.

אביו: ר' שאול (מח"ס 'כלילת שאול'). **אשתו:** בת הרה"ג ר' שלום הדאיה (ראש ישיבת המקובלים 'בית א-ל'). **בניו:** הרה"ג רבי שאול (בנו הגדול, ממלא מקום אביו ברבנות הקהילה), ר' אברהם, ר' יצחק, ר' מאיר, ר' יהודה, ר' משה. **בנותיו:** מרת שרלוט (נישאה לרה"ג ברוך בן חיים המשמש ברבנות הקהילה משך עשרות בשנים, כמרביץ תורה ומורה הוראה). מרת אסתר (נישאה לר' יעקב חננו). **מרבותיו:** הגאונים ר' חיים שאול דוויק הכהן (השד"ה, ראש ישיבת המקובלים 'רחובות הנהר'), ר' רפאל שלמה לניאדו (ראש ישיבת 'אוהל מועד' ו'פורת יוסף'), ר' יוסף ידיד הלוי (ראב"ד לעדת הספרדים בירושלים, רבו המובהק), ר' אברהם עדס, ר' סלמאן אליהו (מח"ס 'כרם שלמה', אביו של הראשל"צ ר' מרדכי אליהו). **מחיבוריו:** **•אור הלבנה-** כוונות ויחודים מהאריז"ל והרש"ש (ג' חלקים: אור הלבנה, אור החדש ואור החיים) **•יסוד האמונה-** חיזוק האמונה בתורת הקבלה (כנגד תנועת הדרדעים) **•תוכחת מגולה-** מוסר **•פרי עץ הגן-** 3 חלקים (תולדות צדיקים, פתרונות לחידותיו של ה'בן איש חי' בספרו 'אמרי בינה' וקיצור כללי כוונות ראש השנה עפ"י הרש"ש) **•ישו"ת קציני ארץ**.

רבינו סבל רבות מחולי המעיים, שריתק אותו אל מיטתו. הוא החל בכתיבת ספרו 'אור הלבנה' וקיווה שאולי בזכות הדפסת הספר ירפאהו ה' רפואה שלמה. וכך כתב ביומנו: 'האדון הנכבד ומרומם ידידי מו' שלמה צופיוף נ"י סיפר, כי ראה בחזיון לילה בהיותו עומד בבית הכנסת שלו, יסודתה מהקדש המנוח אביו הצדיק מו' דוד צופיוף, בעת התפלה, הוא רואה בפינה המזרחית צפונית סבא קדישא מעוטף בטלית ותפילין, ומתפלל בחרדת קודש, **ונאמר לו כי זה הוא הרב החסיד שלום שרעבי זיע"א**. וייגש לפניו, וינשק ידיו, ויתחנן אליו לאמר: "הרב יעקב קצין בן רבי שאול החסיד, הוא חולה תמיד, תתפלל בעדו שיתרפא. בפרט שהוא מלומדי הקבלה בטוב, ומתפלל בסידורים שעשית". ואשמע את קול הרש"ש מדבר אליי ועונה: "**אני באתי להתפלל בעדו, אין פחד, יתרפא ויחיה טוב**". זהו תיכן דברי מר צופיוף, שבשרני בימים ההם. משנה ההיא והלאה שזכיתי לגמור קונטרס הכוונות הנזכר לעיל, ועזרני ה' להוציאו לאור. למרות חולשת גופי, מאז החילותי לראות סימנים טובים לשערי ישועה, כי הוקלה קצת המחלה, ואולם עדיין לא נעקרה כולה".

כתב רבינו ביומנו: "בשנת ה'תרע"ט, סמוך לזמן חופתי, בהיותי מדבר עם עטרת ראשי (ר' אברהם עדס) מעניין הצדיקים, אמרתי לו כי ראיתי בחלום הלילה החולפת, רב מפואר וחזותו הוד יקר, ונודע לי כי הוא הרמב"ם זלה"ה, ונישקתי ידו ובירך אותי. אמר לי עטרת ראשי: 'כך וכן צורתו, וכך תוארו', **באופן שתיאר כמו שראיתי בחלום ממש**. התפלאתי ושאלתי: 'מהיכן יודע זה?' השיבני: **'דע, כי ראיתי בעליית הנשמות בלילה את כל הצדיקים, ומכיר צורת כולם: הרמב"ם, הרי"ף, הרא"ש, הרשב"א והר"ן, האר"י הרח"ו והרש"ש זיע"א ועוד"**.

על בקיאותו בתורה מספר הגאון ר' עזרא עטיה זצ"ל (ר"י 'פורת יוסף'), כי כאשר היה ר' יוסף ידיד הלוי מחפש תשובה באחד מספרי התשובות לאחרונים כגון: 'נודע ביהודה', 'חתם סופר' או 'רב פעלים', **היה שולח אחרי ר' יעקב קצין לשאלו, היכן מקום תשובה זו, ותיכף השיב בספר פלוני סימן פלוני עמוד פלוני!** גדולי הדור ות"ח שבה כשהיו נצרכים להלכה לעמוד על מקורה, מיד היו באים לרבינו ושואלים לו, **ותכף משיב להם, כאן מקורו, כאן מוסבר טעמו, כאן דיבר אף הוא בנושא. זאת מסיבת כוח זכרונו, שהיה עצום מאוד.**

על צדקותיו מסופר, כי לאורך כל חייו **היה הוא התורם הראשון לכל דבר מצווה**, ובפרט לישיבות שבארץ ישראל. חדור היה בקרבו מעלת תורת ארץ ישראל במאוד, וביותר מיכולתו עשה למען מטרתו הנשגבה. הוא אף יסד את קרן "מגן ישראל" העוזרת ומסייעת למאות השלוחים הבאים בכל שנה ושנה לניו-יורק, ועל ידי כך עשה חסד לאלפים ולרבבות. בין שאר צדקותיו הקבועים לישיבות היה אף מעניק מהונו ליתומים ואלמנות, ולכל עני ונצרך שנדרש לכספו, והכל בסבר פנים יפות, ולשמה. **בתקופת הרת עולם של מלחמת העולם השניה, הזרים סכומים גדולים לירושלים לחלק לעניים ולמשפחות נזקקות, ובו בזמן קבע תמיכה חודשית לכל תלמיד חכם בעיר**, עד שהוצרכו המתעסקים בדבר להדפיס קבלות מיוחדות לקרן זה, ועל ידי מעשיו אלו הוציא לרווחה מאות משפחות, והצילם ממות ורעב. **בתקופה ההיא אף תרם הרבה בהשאת יתומים ויתומות, אשר אין להם מי שידאג לצרכם, הוא נחלץ לעזרם ונטל על שכמו את כל הוצאות החתונה והדיור כפי הצורך, כך העמיד משפחות רבות ודורות חדשים על ידי צדקתו.**

בהמשך לפעולתו זו בעניין הצדקה, היה גם מעורר בקרב בני עדתו את מעלת הרבנים חכמי התורה ומעלת ראשי הישיבות, וכבוד תלמיד חכם מהו, וזאת על ידי החדרתו בקרבם את גודל וערך התורה ולומדיה. **הוא בענוותנותו שימש דוגמא אישית בכל פעם ופעם, איך צריך לכבד תלמיד חכם, כי בכל פעם שהיה בא תלמיד חכם ורב תופס בישיבה לשליחות לעירו ומקומו, היה תיכף ומיד מכבדו בכל כבוד שבעולם ומושיבו לימינו במקום סמוך לו, ולא חדל מלהרעיף עליו כבוד ותהילה.**

אִם רְאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים - הַצַּדִּיק הָרַב אַבְרָהָם וַאזָאנַא זצ"ל

הצדיק הרב אברהם ואזאנא זצ"ל הידוע גם בכינוי 'בעל הארי' - נולד בסכורה שבמרוקו. חי בראשית המאה התשע עשרה. התחיל את דרכו בארץ ישראל עד שנבחר להיות שד"ר לאיסוף כסף ליהודי ארץ ישראל ממרוקו. משסיים את שליחותו ביקשה ממנו הקהילה המקומית שיישאר ולאחר הפצרות הסכים לכך.

נודע ונתפרסם כפועל ישועות. מלומד בניסים. על ציונו כתוב החכם השלם. סיפורי ניסים רבים נקשרו לשמו וביניהם העובדה שרכב על אריה לאחר שנאלץ לשבות במדבר בשל השבת הקדושה. רבים פנו אליו ונושעו. ציונו באיית בוציאל שבמרוקו. על אף העובדה שלא ידוע מתי הרב נפטר, **בכל שנה מקיימים את יום ההילולה ב-ג' טבת. גם היום רבים הפוקדים את ציונו ורואים ישועות נפלאות.**

בנו: ר' דוד. **מספריו:** •**השושלת לבית ואזאנא-** אודות הצדיק וצאצאיו.

באחת הפעמים רבינו רצה לצאת בשיירה לכיוון ורזאזאת. השיירה התכוונה לצאת ביום רביעי ורבי אברהם ביקש מראש השיירה לצאת ביום ראשון, על מנת להספיק להגיע לפני השבת, אך ראש השיירה סירב. בלית ברירה נאלץ להצטרף לשיירה זו, וכך אחרי יומיים של מסע הגיע ערב שבת ורבי אברהם נאלץ להיפרד מהשיירה ולשבות מלכת, הוא ושמשו באמצע המדבר, למרות הפצרותיו של ראש השיירה כי המקום מסוכן. לאט לאט השיירה נעלמה. רבי אברהם חג במקלו בקרקע וסימן את התחום בו ישבות בשבת.

משסיים קם, התפלל מנחה של ערב שבת ולאחר התפילה הדליק נרות וקיבל את השבת. במהלך תפילת השבת נשמעה שאגה. שמשו של ר' אברהם נבהל, הסתכל לכיוון השאגה וראה שני אריות מתקדמים לעברם. האריות הגיעו עד לקו שסימן באדמה רבי אברהם, והתיישבו שם עד יום ראשון לפנות בוקר.

כאשר רבי אברהם ושמשו התארגנו להמשיך בדרכם, האריות עדיין רבצו על האדמה והם עלו עליהם ודהרו לכיוון העיר ורזאזאת, וכך בשעות הבוקר נראו האריות בעיר לעיניהם המפוחדות של התושבים, ומאז שמו של רבי אברהם ואזאנא נפוץ כבעל ניסים. **ישנו קלף עם חתימות של חכמי מרוקו שניתן למשפחת ואזאנא כאשר הם עלו לארץ ישראל ובו מעידים הם על המעשה שקרה.**

העיר ורזאזאת שהייתה שוקקת חיים החלה להתמעט מתושביה. רבים, מתושבי העיר עברו לערים אחרות, ורבים מהיהודים עלו לארץ. הערים האחרות במרוקו משכו אליהם תושבים בעיקר משום שאנרגית החשמל התגלתה כיעילה קלה, נוחה וזולה. התכנסו טובי העיר לטכס עצה על מנת למנוע את שוממות עירם, והחליטו כי יהיה מוצלח להקים בקרבת מקום תחנת חשמל אשר תספק חשמל זול ויעיל לתושבי העיר. "דבר זה", כך קיוו טובי העיר, "יקדם את עירם לדרגת עיר מתקדמת וימשוך אליו תושבים".

וממחשבה למעשה, הם ניגשו לעבודה של בניית תחנת כוח אשר תהיה ממונעת מזרימתו המהירה של הנהר הנמצא בקרבת עירם. עם גמר התחנה והפעלתה התברר כי אין במים עוצמה מספקת להפעלת התחנה, לכן הוחלט לפתוח את סכר המים שניצב בדרך הנחל עד לכמות שבו יהיה זרם מספיק חזק. כשפתחו את הסכר, עמדו האנשים חסרי אונים מול הזרמים העצומים של המים שלא ציפו להם, והמים פרצו את כל המחסומים שעמדו בדרכם. משלא מצאו מקום לזרום החלו המים לגאות והציפו את העיירה על בתיה. כמויות גדולות של מים המשיכו לזרום בעוצמה וחלקים נרחבים יותר ויותר הוצפו במים. המים הגיעו גם אל שדותיה המוריקים של העיר ווארזאזאת וממשיכים הלאה והגיעו לבית העלמין, **וכשהגיעו לציון קברו של רבינו ניצבו כמו נד נחלים וקפאו בלב מדבר. המים עמדו כחומה מימין ומשמאל לקבר עד שהצליחו התושבים להשתלט על ברזי הסכר.** (מעובד מתוך ה'שושלת לבית ואזאנא')

צער רב מילא את יהודי מרוקו בכלל ואת יהודי ורזאזאת בפרט עת נודע להם על פטירתו של בעל המופת רבי אברהם ואזאנא. הצדיק היה עבורם אב, מנחם לעת משבר, וחומה בעת צרה. היהודים הרגישו ריקנות בהילקח מהם מגן ומושיע הדור. ואולם הצער על הלקח מעמם ארון ברית ה' נמהל עם הזמן בהרגשה שהצדיק לא הזניחם ואף אחרי מותו הוא ממשיך לפקוח עין ולהגן על היהודים.

רבים שעלו לציון קברו ושטחו את בקשתם לפני שוכן מרומים, שיצילם מצרה וצוקה בזכות הצדיק ראו ישועות ונפקדו מי בזרע של קיימא, מי בשידוך הגון, ומי בפתרון צרה אחרת שהייתה לו. עם הזמן הוקם במקום ציון, וכל אדם שהייתה לו בעיה, הגיע לקבר, הדליק נרות לע"נ הצדיק, ושטח בקשה לצדיק שיתפלל עבורו. באותם הימים לא היה חשמל בבתים, והתאורה בלילות הייתה בנרות, שמן ונפט. פעם אחת נכנס ערבי שגר בקרבת מקום לקבר וראה כי היהודים מדליקים נרות לע"נ הצדיק. זמם הערבי בליבו שכאשר יצאו היהודים מהציון יגנוב את הנרות. וממחשבה למעשה כאשר יצאו היהודים, ונותר לבדו, כיבה את הנרות, תחבם בכיסו ויצא לכיוון ביתו. ואולם כאשר יצא מהציון לשמש, היכהו סינוור ולא ראה כלום לפניו.

בתחילה חשב בליבו שכנראה המעבר הבלתי הדרגתי מחשיכה לאורה גרם לו והוא נכנס פנימה לציון. ואכן בתוך הציון ראה כבראשונה. שוב יצא והפעם בהדרגה, אך שוב סונוורו עיניו. שוב נכנס וחוזר חלילה. כאשר מעשה זה חזר בפעם השלישית הבין שיד הצדיק בדבר, ופחד תקפהו על שהעז לשלוח יד בכבוד הצדיק. הוא נכנס פנימה ברטט והבטיח כי שוב לא ינסה לעשות כדבר הזה.

ואכן עם החזרת הנרות לציון, יצא החוצה ומאור עיניו חזר לו כבראשונה והוא יצא לביתו שמח וטוב לב. כאשר הגיעו בפעם הבאה משפחת הצדיק לפקוד את הקבר, סיפר להם הערבי את המעשה, וכן המשיך לספר לכל הפוקדים את ציון הצדיק. (מעובד מתוך ה'שושלת לבית ואזאנא')

אִם רְאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים- הָרַב חַיִּים לֵיב שְׁמוּאֶלֵבִיץ זצ"ל

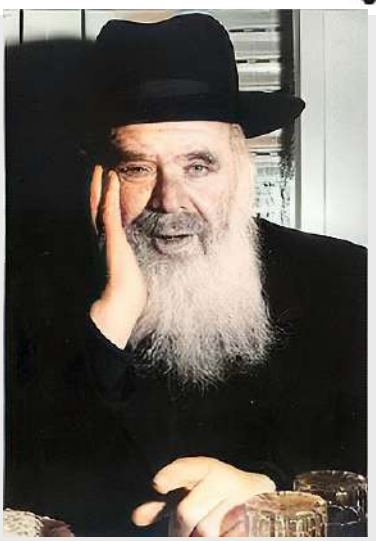

הרב חיים לייב שמואלביץ זצ"ל- נולד ב-ב' תשרי ה'תרס"ב (1901). עוד בצעירותו נחשב כעילוי ונשלח ללמוד בישיבת ישיבת שער התורה שבעיר גרודנה , ובגיל תשע עשרה התבקש על ידי הגאון הגאון הרב שמעון שקופ לומר שיעורים בישיבת גרודנה. בהמשך עבר לישיבת מיר, **ושם התפרסם בכינוי 'העילוי מסטוצ'ין'**. בשנת ה'תרצ"ו (1936) התמנה לר"מ בישיבה והחל למסור שעורים. בשנים ה'תש"א-ה'תש"ו (1940-1945) בעקבות המלחמה הוביל את הישיבה לווילנא לשאנגחאי דרך רוסיה.

לאחר המלחמה העביר את הישיבה לארה"ב. כחצי שנה לאחר מכן עלה לארץ ישראל וייסד עם חמיו את ישיבת מיר. גאון. בעל זיכרון פנומנלי. מסופר כי הכתיב ספרים שלמים מזכרונו בתקופת שאנגחאי. ממנהיגי הציבור הליטאי. שימש כחבר במועצת גדולי התורה של אגודת ישראל. **מתמיד עצום. היה הולך לישון פעם ביומיים ובכל שעות היממה היה לומד עם חברותות. מקובל שלרב היה גילוי אליהו.** נפטר ב-ג' טבת ה'תשל"ט (1978). חי כ-77 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

<u>אביו:</u> ר' רפאל אלתר (ר"י בעיירה סטוצ'ין שבפולין וחתנו של הסבא מנובהרדוק הגה"צ רבי יוזל הורביץ זצ"ל). **<u>אמו:</u>** הרבנית אטל (בת ר' יוסף יוזל הורוביץ - הסבא מנובהרדוק). **<u>אשתו:</u>** הרבנית חנה מרים פינקל (בת ר' אליעזר יהודה פינקל). **<u>מרבותיו:</u>** הגאון ר' שמעון שקופ. **<u>מתלמידיו:</u>** ר' שמואל יעקב בורנשטיין (ר"י קרית מלך, בני ברק), ר' חיים וואלקין, ר' שבתי רפפורט, ר' ישראל גרוסמן (ר"י פינסק קרלין), ר' יוסף חיים בלוי (רב העיר אשקלון), ר' אליהו ברוך פינקל (מראשי ישיבת מיר), ר' אליעזר סילבר (ר"י דרך חכמה). **<u>מספריו:</u>** (נערכו ע"י תלמידיו ומשפחתו) **•שערי חיים-** על הש"ס. שיחות מוסר **•מח לב-** מתאר את חייו.

לרבי חיים שמואלביץ היה קרוב משפחה זקן שהתגורר בבית אבות. האיש היה תלמיד חכם **ור' חיים הקפיד לבקרו מפעם לפעם**, ולשוחח עמו בדברי תורה ולעודד את רוחו. בין ביקור לביקור היה גם שולח לו מכתבים. באחד הימים ביקש מבן ביתו שישלח עבורו את המכתב. הלה נטל את המכתב **ולהפתעתו, הבחין, שעל צידה השני של המעטפה רשם ר' חיים את שמו: "הרב ח. שמואלביץ".**

הדבר עורר פליאה בעיניו. הוא ידע היטב, כי ר' חיים מקפיד שלא להתהדר בתארים כלשהם, הוא לא התאפק ושאלו לפשר רישומו החריג. "האיש תלמיד חכם וזקן, ובבית האבות בודאי שאינו זוכה לכבוד ולתשומת הלב הראויים לו. **מי יודע? אולי יראה מישהו, שהוא מקבל מכתב מ'רב', וייקרו בשל כך**".

בהושענא רבה, הגיע אדם לבקר את ר' חיים שמואלביץ. כשיצא, ביקש ר' חיים ממקורביו שיביאו לו את בגדיו. הללו נחרדו, שכן באותה עת החמיר מצבו ללא נשוא, וייסוריו הקשים גברו והלכו. המחשבה, שברצונו להתהלך על רגליו, עוררה חלחלה.

אולם ר' חיים עמד בתוקף על דרישתו, התלבש וביקש מיד שיזמינו עבורו מונית והורה להסיעו לכותל. **בהגיעו, שלף מכיסו פתק עליו רשום היה שם של חולה, שבעדו נתבקש להתפלל. בשארית כוחותיו כילה את תפילתו ושב אל מיטת חוליו.**

בשכבו על מיטת חוליו, ממנה לא קם, שמע ר' חיים שמואלביץ על תלמיד חכם ידוע, השוכב במחלקה האחרת וחייו תלויים על בלימה. דרש
ר' חיים שיבואוהו אל החולה, **מקורביו ניסו להניאו שכן כל תזוזה עלתה לו בייסורים נוראים. אך הצדיק לא ויתר והובל על כסא גלגלים אל חדרו של האיש. בהגיעו לשם נשא הוא תפילה רווית דמעות למראשותיו של החולה.**

ביום סוער וגשום במיוחד, הגיע רבי חיים שמואלביץ לבר-מצווה! כשנשאל ע"י מאן דהו: "מדוע הטרחתם את עצמכם לבוא, במזג אוויר כה סוער?" השיב רבי חיים: **"יש לי הכרת טובה לאבי הבן, הוא בא לשיחות שאני מוסר..."**. הלה הביע את תמיהתו: "מה המיוחד בכך? **והרי בשיחות של הרב דחוס וצפוף ביותר! בקושי יש מקום עמידה?!**" השיב רבי חיים: "**אמת ונכון הדבר! אך אם הוא לא היה בא לשיחות, ולא מישהו אחר, למי הייתי מוסר שיחות? הרי הייתי נאלץ לבטל את השיעור ולא הייתי זוכה למסור את השיחות, על כן חייב אני לו את הכרת הטוב, ולכן הטרחתי את עצמי להגיע במזג אוויר סוער**".

באחד מהימים פנה ראש ישיבת מיר הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל לבני ביתו בעת שסעד בארוחת צהרים, באומרו 'שנינו באיוב "מִי יִתְּנֵנִי כְיַרְחֵי קֶדֶם (איוב כט,ב)" אין לך ימים שהאדם שרוי בטובה יותר מאותן ימים, שהאדם שרוי במעי אמו, אוכל ממה שאמו אוכלת שותה ממה שאמו שותה ומלמדין אותו התורה כולה', כך אמרו חז"ל".

"**לי לוקחת ארוחה שלוש דקות, עובר במעי אמו אף לזאת אינו צריך, הוא לומד תורה בלי כל הפסקה כל העת, ועל זה אמר איוב: 'מי יתנני כירחי קדם', הכוונה שבאותם חודשים בהם שורה העובר במעי אמו יכול הוא לעסוק בתורה כל העת ללא הפרעה כלל אף לדבר מאכל קיומי!**". כך רבינו ניצל כל רגע ורגע ללימוד התורה.

וכן בני הבית מספרים שבליל שבת אחר התפילה היה לו לראש הישיבה חברותא קבוע ללימוד מעמיק, למשך פרק הזמן עד שהיו באים כל בני הבית ומתכנסים לאכול את סעודת השבת, **ורק כשכולם הסבו סביב השולחן היה ניגש לשולחן השבת**.

אִם רְאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים- הָרַב חַיִּים לֵיבּ שְׁמוּאֶלֵבִיץ זצ"ל

לשערי ירושלים הגיע תלמיד חכם מופלג מבעלי המוסר, אשר איש לא ידע את גודלו. תקופה ארוכה הקפיד רבי חיים שמואלביץ להיות נוכח בשעה שהאיש דרש ברבים. **למרות שמפאת כובד שמיעתו לא שמע דבר מן הנאמר, היה יושב מתחילת השיחה ועד סופה ומשים עצמו כמקשיב.**

מובן, כי נוכחותו בשיחות הסבה שימת לב ציבורית למעלותיו של האיש. באחד הימים בא בן משפחתו לקרוא לו, כדרכו, לשיחה. ר' חיים הניד בראשו: "**שמעתי שיש לו עתה כהונה חשובה בעיר. מעתה אין לו יותר צורך בי**".

בעל הבית שבביתו התגורר רבי חיים שמואלביץ בשנחאי, היה יהודי פשוט. למרות שידוע היה רבי חיים כאדם שקשה לגרור אותו לשיחת חולין, היה **מעביר עם האיש שיחות ארוכות וריקות תוכן.** הדבר עורר רוגז ופליאה כאחד - רוגז על האיש המעז לבטל את ראש הישיבה בהבליו, ותמיהה על רבי חיים המרשה לעצמו לבטל מתלמודו כדי לשוחח שיחות חסרות שחר עם יהודי נטול כל לחלוחית של תורה. כשנשאל על הנהגתו החריגה, לא הבין את השאלה: "**מה פירוש? האיש פתח בפני את ביתו, ומה עם הכרת הטוב?**". **בערוב ימיו, כשעלה האיש ארצה והתגורר בעיר מרוחקת, טרח רבי חיים לבקרו מספר פעמים.**

הגאון רבי חיים שמואלביץ, ראש ישיבת מיר, מסר לתלמידי ואברכי הישיבה "חבורה" מדי שבוע. בימי החנוכה, באמצע ה"חבורה" נכנסה הרבנית עם קערה מלאה בסופגניות והניחה אותה על השולחן. עצר ר' חיים באמצע ההתלהבות, בתוך הקצות והנתיבות, ונטל לעצמו סופגניה. **דרש ר' חיים מהשומעים שכל אחד ייטול לעצמו סופגנייה.** לאחר שאכלו שאל אותם: "האם הסופגניות טעימות לכם?" השיבו השומעים: "כן, כן".

פנה ר' חיים וקרא בקול גדול לעבר המטבח: "**הרבנית מרים, הסופגניות מאד טעימות, וכולם אומרים שהן מאד טובות!**" ואז סובב את פניו לעבר הלומדים ואמר בשקט: "**הכרת הטוב! אנחנו חייבים בהכרת הטוב!**". והדברים נפלאים, **ר' חיים המתמיד העצום עוצר באמצע הלימוד...** המעשה היה בירושלים, מזמן הם כבר לא זוג צעיר ושנים רבות הם חיו יחדיו, **ועדיין חיוב הכרת הטוב נמצא גם בדברים הקטנים, כדבריו...**

אחד מתלמידיו הסיע אותו למסיבת "שבע ברכות". כשהגיעו למקום, ביקשו ר' חיים שיתלווה אליו, אולם הבחור השיב כי עליו לסדר עניין שיארך כמחצית השעה. "אני ממתין לך", הפטיר ר' חיים. "**לא אטול את ידי עד שובך**". **הבחור החליט להישאר לסעודה. בסעודה דאג ר' חיים בראש ובראשונה שתינתן לבחור מנה יפה, וכל העת השגיח כדי לוודא שאכן הוא אוכל לשובע.**

מסופר על ר' חיים שהיה רגיל ללכת לקבר רחל אמנו ע"ה. ופעם באמצע תפילותיו שמע אישה שמתפללת מקירות ליבה בדמעות שליש ואמרה: "**רחל אמנו, לי אין ילדים, ומי כמוך יודעת כמה קשה הדבר הזה שהרי גם את חשת בזאת, אני מבקשת ממך שתלכי לפני בורא עולם ותבקשי שיפקוד אותי בילדים**". כששמע הרב את דברי האישה שיוצאים מן הלב, אמר:" **תאמרו לאשה הזאת שאין לי ספק שתפילותיה התקבלו, ואני מבקש להיות סנדק לשנה הבאה**", וכך היה .

עוד סיפרו תלמידיו של הרב, שכשהתפלל על קברה של רחל אמנו ע"ה כך אמר: "אמא רחל, הקב"ה אומר לך 'מִנְעִי קוֹלֵךְ מִבֶּכִי וְעֵינַיִךְ מִדִּמְעָה (ירמיהו לא,טו)', **אבל אני בנך חיים אומר לך: אל תמנעי קולך מבכי, ואל תפסיקי לבכות ולהתפלל, עד אשר הקב"ה יגאלנו ויקים שכינתא מעפרה**.

אִם רְאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים – האדמו"ר הָרַב אַבְרָהָם ברנדויין זצ"ל

האדמו"ר הרב אברהם ברנדויין מסטרטין זצ"ל- נולד בשנת ה'תקס"ה (1804) כבן בכור. מימי טל ילדותו נראו בו סימני קדושה וטהרה. אביו הקדוש התבטא אודותיו, כי "אילו לא באתי לעולם אלא בשביל אברהמיניו בני - דייני". בשנת ה'תר"ד (1844) לאחר פטירת אביו, ביקשו למנותו תחת אביו. אולם בגודל ענותנותו ובשפלות רוחו, לא החשיב את עצמו ראוי לשבת על כסא אביו. בסיכומו של עניין הוסמך רבינו למלא את מקומו, על ידי האדמו"ר ר' ישראל פרידמן מרוז'ין.

במשך כ-21 שנים הנהיג את עדתו, כאשר אלפי חסידים הסתופפו בצילו. שמו היה נערץ בעיני צדיקי הדור, שהתייחסו אליו כקדוש ונורא, איש אלוקים, עמוד צלותהון דישראל. **בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו.** האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז אמר שהבטה בצורתו של רבינו מסוגלת ליראת שמיים. בקי מאוד בסגולות ורפואות. כל עיקר עבודתו הייתה רק להשלים נפש זולתו, ולקרב אותו תחת כנפי השכינה. בעל אהבת ישראל מופלאה. חיפש לימוד זכות על כל בן ישראל.

היה מתפלל במסירות נפש ודבקות גדולה. בעת עמדו בתחינה לפני שומע תפילה ית"ש היה מרעיש עולמות, ושאגת קולו נשמעה למרחקים. סיגף עצמו. הקפיד על טהרתו עד שהשו"ב היה צריך לטבול במקווה לפני השחיטה. כל ימיו היה משתוקק ומצפה לביאת משיח בן דוד וגאולת ישראל מגלות המר הזה, פעם אמר, שהוא כבר תיקן חלק המשיח השייך לשורש נשמתו, ועומד הכן לקבל פני משיח. נפטר במוצאי שבת קודש פרשת מקץ, ג' טבת ה'תרכ"ה (1864). חי כ-60 שנים. ציונו בסטרטין. חתנו, ר' אורי לאנגר מראהטין מילא את מקומו.

<u>אביו:</u> האדמו"ר ר' יהודה צבי מסטרטין. **<u>אימו:</u>** בת ר' אלעזר מראזלא (נצר למשפחת כהנא שיחוסם למעלה בקודש עד עלי הכהן). **<u>מרבותיו:</u>** האדמו"ר ר' אורי קלוגהויפט ('השרף מסְטְרֶלִיסְק'). **<u>אחיו:</u>** ר' שמואל זיינוויל, ר' אליעזר מאזיפולי ור' חיים (נפטר בצעירותו). **<u>מתלמידיו:</u>** ר' שלום מרדכי הכהן שבדרון (המהרש"ם מברז'אן), ר' יחיאל מיכל היבנר (אבד"ק ניזנוב), ר' אורי הכהן מסאמבור. **<u>חתניו:</u>** ר' אורי לאנגר מראהטין, ר' ישכר בעריש אייכנשטיין מדאלינא ר' אהרן לנדא- ברנדויין מפלשטין ור' פנחס ברנדויין מברז'אן.

בעיר אחת במדינת רוסיה, גר אברך אחד מופלג בתורה ויראת שמיים, אשר בימי בחרותו הלך שמו לפניו ככלי מחזיק ברכה, עד שבא בקשרי השידוכין עם בת גביר אחד, אשר הכניסו לביתו וסיפק לו את כל צרכיו, וישב באהלה של תורה. ברבות השנים פתח לו חותנו בית חנות, וזרחה עליו שמש ההצלחה. שנים חלפו ועברו, **וכבר עמדו הזוג כעשר שנים לאחר נישואיהם, ועדיין לא נפקדו בזרע של קיימא**, והחל לדרוש ברופאים, והם יעצו לו לנסוע לרופא מומחה בעיר למברג שבגליציה.

הגיע האברך ללמברג ונכנס אצל רופא מומחה אשר ייעץ לו להתרחץ במעיינות הישועה שבעיר המרפא קרניץ, אבל דא עקא, שהיה אז בימות החורף, באמצע ימי חנוכה, ושערי המרחץ בקרניץ סגורים עד תחילת הקיץ (בחודש לועזי מאי). כששמע האברך את דברי הרופא, נפלה רוחו והיה אובד עצות, הרי אי אפשר לחכות חמישה חודשים, עד שיפתחו שערי קרניץ, ואיך יישא פנים בחזרו לביתו בלי שום תרופה, הרי בוודאי יצווה עליו חותנו לגרש את אשתו.

כך הסתובב ברחובות העיר למברג, ודאגתו בליבו: "מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי" (תהילים קכא, א). פתאום הגיע לאוזניו קול שירה וזמרה, והלך אחרי הקול, עד שהגיע לקלויז של חסידי סטרטין, וראה לפניו חבורת חסידים היושבים בצוותא במסיבת חנוכה, ופוצחים בשירה. מגודל מרירות ליבו לא התיישב בין החסידים רק הסתובב בקלויז אנה ואנה.

ניגש אליו אחד מזקני החסידים ושאל: "למה נפלו פניך, הרי אנו עומדים בימי הלל ושמחה?" כך דיבר הזקן אל ליבו, עד שגילה האברך לפניו את כל מצוקת ליבו הכואב. אמר לו החסיד הזקן: "אל תדאג דאגת מחר, תבוא איתנו ביחד להסתופף בצל רבינו הק' ר' אברהם בשבת קודש, ושמה בוודאי תיפקד בדבר ישועה ורחמים". האברך עשה כעצת החסידים, ונסע לסטרטין לשבת חנוכה, במוצאי שבת נכנס לקודש פנימה, ושפך לפני רבינו את צרת נפשו, שהרופא המומחה מלמברג יעץ לו לנסוע לקרניץ, ואין פותחים שערי העיר עד חודש מאי. כשמוע רבינו את דבריו, אמר לו: "**הלא כבר אמרו חז"ל (שבת כ"א:) 'מאי – חנוכה' תיסע לביתך ותיוושע בזרע של קיימא**".

כששמע האברך את דברי רבינו שנאמרו בלהט קודש, הרגיש בקרבו, שנהפך פתאום לאיש אחר, ומכיוון שהיה מוצאו ממדינת רוסיה, ורבים מהצדיקים בסביבתו, היה דרכם לבקש סכום כסף קצוב לפדיון נפש, בכדי לפעול ישועה, לכן שאל: "יקבע נא רבינו סכום כסף". אך שונה היה המנהג בסטרטין, ויען לו רבינו: "תן כפי מה שאתה רוצה". אך האברך התעקש בדבר, שרבינו יקבע לו סכום כסף. אז עצם רבינו את עיניו למשך כמה רגעים, ויאמר לו: "תקבל עליך, שאם רעייתך תלד בן זכר, תצום כל ימי חייך ביום הולדתו משך מעת לעת שלם". **האברך נסע בחזרה לביתו מלא התחזקות, ומדברי רבינו לא נפל מאומה ארצה, והוא נפקד בבן זכר, שנולד ביום הכיפורים.**

נודע בזהירותו המופלגת בענייני טהרה. דרכו בקודש הייתה להטביל את כל כליו, גם לרבות הסדינים וכן המצעים שהיה מציעם במיטתו. מעולם לא בא אל פיו בשר שנשחט על ידי שוחט שלא טבל קודם השחיטה, ובגודל קדושתו היה מרגיש כשהביאו לו בשר, אם השוחט היה זהיר בטבילה. קדושתו עברה כל גבול, עד שלא השתמש בשום דבר טרם הטבילו במקווה טהרה, לרבות המקטרת שלו.

לימים, כשהיה מוטל על ערש דווי, עד שאשתקיל מילוליה, ולא היה בכוחו להוציא הגה מפיו, הציעה הרבנית את הסדין על מיטתו, סדין שלא הוטבל מתחילה, והנה הבחינו המקורבים שהרבי ממאן לשכב, ומרמז משהו בידיו. לא ידע אף אחד מה כוונתו, עד שלבסוף נזכרה הרבנית מה שעשתה והחליפה לסדין 'כשר', והרבי שכב במנוחה על מיטתו.

אִם רְאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים - הַמְּקֻבָּל דָּוִד הַכֹּהֵן אָזוּג זצ"ל

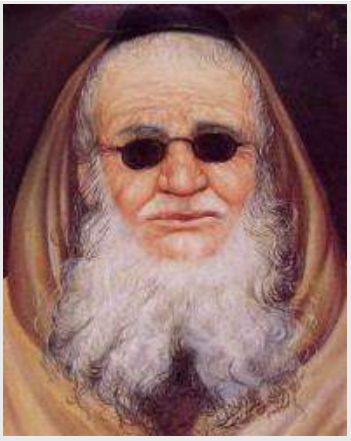

המקובל רבי דוד בן ברוך הכהן אזוג זצ"ל המכונה ה'כהן הגדול': שם המשפחה **אזוג** הנו ר"ת **א**למנה **ז**ונה **ו**חללה **ג**רושה, דהיינו כהן טהור. כשנולד ר' דוד, **הבחין אביו הקדוש שחתום על מצחו של בנו שם ש-ד-י**, וגזר על בני המשפחה שלעולם לא יוציאו מהבית את בנו בלא כיסוי ראש ומצחו עד העיניים, **ומי שמביט במצחו מיד נעשה סומא רח"ל.** ומסיבה זו עזבה המשפחה את הרי האטלס. כשגדל נודע כצדיק קדוש ומפורסם. רבים מאנשי המקום שאלו את עצתו ופנו לבקש עזרה ולהתברך מפיו, הוא נהג לברך את הכל בברכותיו אשר לא חזרו ריקם מבחינת צדיק גוזר והקב"ה מקיים. **מלומד בניסים**. סיפורים רבים על מעשה ניסים נקשרו אל הצדיק. הרב התפרסם גם במידת החסד, **מעולם לא השהה פרוטה ללון בביתו כי היה מחלק הכל לעניים**. תיקן תקנות רבות בדרום מרוקו **ורבים השיב מעוון**. **גם לאחר פטירתו שמו השפיע על כל הסביבה**. נפטר ב-ג' בטבת ה'תקמ"ד (1784). וגם בימנו אנו, יום ההילולה נערך ברוב עם מדי שנה ביום פטירת הצדיק ומשתרע על פני שלושה ימים. ציונו בתינזרת (אג'זו נבאהמו- מדרום למרכאש).

אביו: ר' ברוך. **ילדיו:** ר' בנימין. ר' ברוך. **אשתו:** אחותו של הרה"ק ר' כליפא מלכא.**מספריו:** •**לדוד ברוך-** דרושים על התורה.

בפריז היה גוי בעל מפעל גדול ולו בן ובת, בתו נישאה ואילו הבן נשאר ערירי בשל העובדה כי הנו חולה נפש. לימים נפטר האב וניהול המפעל נשאר בידי חתנו (בעלה של בתו). יום אחד ראה אחד העובדים את בעלת המפעל, כשהיא מזילה דמעות ובוכה. ניגש העובד לבעלת המפעל ושאלה: "גברתי, מדוע את בוכה?". ענתה לו: "אחי המסכן חולה נפש, כמה כסף יש לו, והוא לא נהנה. איני יכולה לסבול עוד את המצב הזה, שבו הוא קורע ושובר כל מה שיש בבית, ובנוסף לשאר הצרות הוא גם מרביץ לנו".

אמר לה העובד: "אני מוצאי ממרוקו, **מעירו של הצדיק ר' דוד בן-ברוך. לכי לשם עם אחיך והוא יחזור בריא לצרפת**". הלכה האשה ודיברה עם בעלה והוא קרא לעובד היהודי, שלמעלה מעשר שנים לא ביקר בעיר הולדתו שבמרוקו, אמר לו: "בוא הנה. כך וכך סיפרת לאשתי?"- "כן". שאל אותו: "אתה יכול לנסוע איתנו לשם? כי אנו לא יודעים היכן מקום קבורת הצדיק? ואני אשא בכל הוצאות הנסיעה כולל פיצוי בגין משכורות בעת היעדרותך מהעבודה". העובד היהודי הביע את הסכמתו להצטרף לנסיעה למרוקו, ולאחר שסיימו את כל ההכנות לנסיעה התארגנו ויצאו לשדה התעופה.

בהגיע זמן העלייה למטוס נעלם להם לפתע הבן המשוגע וכל מאמציהם למוצאו עלו בתוהו. היהודי בראותו, כי הבן המשוגע לא בנמצא והטיסה אמורה לצאת לדרכה בעוד עשר דקות החל למלמל בקולו: "**בעזרת ה' יתברך ובעזרת רבי דוד בן-ברוך אינני יודע איפה החולה. אנא עזור לנו למצוא אותו**". בעודו ממלמל את בקשתו, לפתע הבן נמצא מתחת למטוס, והוא ומלוויו עלו למטוס בטיסה שאמורה להביאם לעיר קזבלנקה.

בעיר הם שכרו רכב שהסיע אותם לתינזרת ולאחר מכן לקברו של רבינו. כשהגיעו לקבר הצדיק היהודי שהגיע מפריז יחד עם הממונה על האתר לקחו את הבן קשרו והניחו אותו ליד הקבר והתחילו קוראים בקול: '**רבי דוד בן-ברוך**'. לפתע נשמע קולו של הבן המשוגע: "**מדוע קשרתם אותי?**". ענו לו: "היות שאתה חולה במחלת הנפש ממנה אתה סובל, נאלצנו לקשור אותך". בתגובה ענה להם: "**אני לא חולה נפש, אני אדם בריא!**", וקרא בעצמו: "רבי דוד בן-ברוך". קרעו את החבלים, שהיו כרוכים על גופו ואמר להם: "**אני עתה אדם בריא**".

היות והגויים לא מודעים לכללי התנהגות במקרה של נס ואינם מודעים לעוצמת ההודאה לה' ולצדיק והצורך בקיום סעודת הודיה, לכן הגוי שאל את היהודים: "מה עלינו לעשות? אנחנו מצרפת". ענו לו: "**יש לערוך סעודה ולחלק אותה בין עניי העיר**". שאל אותם: "כמה עניים יש בעיר?". ענו לו: "יש במקום כחמישים משפחות עניות". אמר להם: "חשבו מה עלות 5 ק"ג בשר חמש ק"ג סולת וחמש סוכר לכל אחד, ואני אשלם את כל ההוצאה". עשו את החשבון והגוי העביר את הסכום, לאחר מכן שבו לפריז, הוא ומלוויו האחות, הגיס והעובד היהודי. כשחזרו לפריז, הגיס שילם ליהודי את כל שכרו וכן חודשיים של חופשה ממקום עבודתו. שמחתו של היהודי הייתה גדולה, כי לצד הפיצוי לו זכה, **בעיקר הוא שמח על הזכות שנפלה לידו, לשוב לעיר מגוריו ולעלות לקבר הצדיק, לאחר היעדרות ארוכה בת שמונה עשרה שנים!** הזכות הגדולה להאדיר שם שמיים באמצעות הצדיק רבי דוד בן ברוך הכהן אזוג.

עוד סיפור מופלא המובא בהקדמה לספרו "**לדוד ברוך**" כי פעם אחת הוועד הממונה על קבר הצדיק ר' דוד אלשקא זצ"ל המכונה מולאייר, נסעו בדרכם חזרה לבראכיש ברכב פרטי. **אנשי הכפרים נתנו להם מספר חביות מלאות ביין שרף**. והנה מלשין אחד רץ וסיפר לשוטרים בשער העיר מראכיש, שהנה באים יהודים ובתא המטען כמה חביות מלאות ביין שרף. כאשר הם קרבו לשער העיר-השוטרים עטו עליהם כמוצא שלל רב. הנהג בראותו זאת, אחזתו רעדה והתחיל לנדור: "**יא ר' דוד בן ברוך. אם תציל אותנו מאלה-אני נודר עשרה פרנק לקופתך**". השוטרים הפכו בחביות חזור והפוך ואמרו לנוסעים: "**ה' עימכם. זה עתה נמכרתם ע"י מלשין. אך שווא דיבר המלשין ההוא ולא נמצא בכליכם שום דבר אסור. סעו לשלום!**".

הם עדיין משתוממים מהמראה הזה, וביני לביני נכנסו לרובע של היהודים ומצאו את ר' פינחס הכהן, נכדו של ר' דוד ניצב לקראתם, ואומר להם: "**איפה העשרה פרנק?**". והם בבהלה אחזתם ויאמרו לו: "מאין כבודו יודע מעניין זה?". אמר להם: "**זה עתה בתפילת מנחה שמתי את כפי על עיניי, ומור זקני נגלה אלי ואמר לי: לך, קח נדר מפלוני אלמוני, שזה עתה הצלתיו**". ויהי לנס גלוי ועצום.

אִם רִאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים - הַמְּקַבֵּל דָּוִד הַכֹּהֵן אָזוּג זצ"ל

הסיבה שהמשפחה הוצרכה לעזוב את הרי האטלס נעוצה בסיפור מבהיל שהתרחש בצעירותו. פעם יצא דוד הקטן לשחק עם בני גילו, ובן השר גם הוא שיחק עם הילדים. לפתע בן השר זרק אבן אל ר' דוד. **רבינו הסיר מיד את הכיסוי מעל מצחו והביט בבן השר הערבי והלה התעוור במקום.** מיד לקחו אותו לאביו. שאל השר האם מישהו נגע בו וכולם אמרו: "לא נגע בו אף אחד". השר החל לחקור את הבן על מה שהתרחש עימו, ובן השר סיפר לאביו כי זרק אבן על בן הרב.

השר שלח שוטר בשם 'למכזני' להביא את הילד ואת אביו. כשהגיע השוטר לילד, הבין שבא לקחתו. **מיד גילה את מצחו לעברו וגם השוטר התעוור**. כאשר שמע זאת השר, הבין את חומרת העניין ואז הגיע בעצמו לבית הרב וביקש מחילה על מה שקרה. הרב מחל לו ולבנו וגם ר' דוד הסכים לדברי אביו. השר הציע לרב שיבחר לו מקום מגורים אחר והוא ידאג לבנות ישיבה חדשה ומקום מגורים וכל ההוצאות שלו ומשפחתו ישולמו מדי חודש בחודשו מקופת השר. הרב בחר לגור בכפר תינזרת ואכן קיים השר את הבטחתו ועזר להם בכל הדרוש. ר' ברוך נפטר בכפר זה ובנו ר' דוד המשיך אחרי אביו.

מסופר כי בעיר העתיקה בירושלים בקרבת הר הבית שכנה לה ישיבה שבה ישבו ולמדו מאות תלמידי חכמים, באחד מימי הלימודים בבית המדרש נתקלו בקושיא בסוגיה בגמרא במסכת בבא-מציעא ומכל יושבי בית המדרש לא נמצא מי שיכל לתרץ את הקושיא, לראש הישיבה ניגש תלמיד בשם ר' שלמה חמיאש יליד העיר מראכש שבמרוקו, שנכח באותה שעה בבית המדרש, ואמר לו:

"**אני מכיר אדם אחד שרק הוא יכול לתרץ את הקושיא**"- "ומי זה?" שאל ראש הישיבה. התלמיד ענה: "**רבי דוד בן-ברוך מתינזרת**". הרב שאל: "זה מקום קרוב?", ענה לו: "מרחק מהלך של שנה למרוקו". הם שכרו למשימה גוי בשם מוחמד מהעיר העתיקה. הגוי נשכר לשנה, זמן הליכה מירושלים למרוקו ולירושלים. שישה חודשי הלוך ושישה חדשים חזור. למחרת הגוי יצא לדרכו למרוקו דרך מצרים, כשבאמתחתו מעטפה ובתוכה האיגרת שנשלחה לרבינו. כעבור שישה חודשים מוחמד הגיע לתארודאנת וחיפש היכן גר הרב. כל מי ששאל אמר לו: "לך הלאה". לבסוף הגיע לרחוב שבו היה פרדס גדול, בו שכן בית הרב, הוא הבחין באדם הלבוש בגד אדום ומעדר על כתפו. מוחמד ניגש לאיש עם המעדר ושאלו: "היכן בית הרב דוד בן-ברוך?", הרב שאל מהיכן הוא בא כדי לחפש את הרב, הגוי ענה שהוא בא מרחוק ונשלח ע"י בית מדרש מירושלים ובידו מכתב שהביא, הרב אמר לו: "תן לי את המכתב", השליח ענה: "את המכתב אמסור לידי הרב בלבד!"- "אני הרב". לקח את המכתב מידי הגוי, ובדרכו לביתו, הרב קרא את המכתב. בהגיעו לביתו הרב ניגש לשולחן כתב את פסק דינו. נתן ביד הגוי את המכתב וכיכר לחם במשקל ק"ג אחד ואמר לו: "אל תפחד, קום". השליח שם את כיכר הלחם בסל ויצא לדרכו, **באותו רגע מצא השליח את עצמו בביהמ"ד בירושלים** כשאינו מאמין למראה עיניו כשבידו הסל עם כיכר הלחם שנתן לו הרב. יושבי ביהמ"ד בראותם את הגוי שאלו אותו: "עדיין לא נסעת? מדוע לא נסעת?". ענה להם הגוי: "אתם לא חכמים, יש יותר חכם מכם, בואו וראו כיכר הלחם שנתן לי הרב מביתו". לקחו את המכתב - תשובת הרב, קראו את פסק דינו שהביא השליח אשר מצא חן בעיניהם וכן חילקו בניהם את כיכר הלחם שהגיע מבית הרב ע"י הגוי.

סיפר נכדו ר' פנחס שהתארח אצל ר' דוד בהיותו בכפר איית חכים הסמוך למאכיש, הגיש לו הרב לחם וחמאת בקר. ר' פנחס אמר: "איני אוכל חמאת גויים". השיב לו מור זקנו: "**חלילה, בכפרינו כולם אוכלים רק חמאת ישראל**". ושמח שמחה גדולה, שלא תמיד היה מצוי במראכיש חמאה של ישראל. ומן יום זה והלאה ר' דוד היה שולח לו כד חמאה. לא חלפו ימים רבים ובאו ימי בצורת והרעב שרר בכל. לפיכך הוחלט כי על המכס לפקח לבל יהין איש להכניס לעיר שום סחורה ללא מיסוי. והנה בהגיעו למכס וראה את המוכסים, הבין מיד שהחמאה תוחרם והוא ייקנס וייתכן שאף יושם במעצר. והנה בעוד הם בודקים את מרכולתו, צעק בקול גדול: "**יא רבי דוד בן ברוך, זה שלך!**". המוכסים הופכים את הכד מכל צדדיו ואומרי לו: "**מה תעשה בכלי ריק? וכי חסרים בעירנו כדים? ואיך תיקח לבדך כד כזה גדול על שכמך?**". ותיכף הביא הממונה על המכס סבל שיסחב לר' פנחס את כדו עד לרובע היהודי. (מתוך ההקדמה על חייו בספרו "**לדוד ברוך**").

תודתנו נתונה לאבי פינקל (קרוב משפחה של הצדיק) ור' כפיר דדון שהביאו לידנו את הספר "לדוד ברוך"

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר ויש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים